

ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ ΕΝΗΛΙΚΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΜΕΝΩΝ

Εγχειρίδιο

Erasmus+
Enriching lives, opening minds.

2021-2027

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Γενική Διεύθυνση Εκπαίδευσης, Νεολαίας, Αθλητισμού και Πολιτισμού

Διεύθυνση B: Youth, Education and Erasmus+

Μονάδα B2 — Schools and multilingualism

Διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου: EAC-UNITE-B2@ec.europa.eu

Ευρωπαϊκή Επιτροπή

B-1049 Βρυξέλλες

ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ ΕΝΗΛΙΚΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΜΕΝΩΝ

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΗΣΤΕ ΜΕ ΤΗΝ ΕΕ

Τηλεφωνικώς ή γραπτώς

Η Europe Direct είναι μια υπηρεσία που απαντά στις ερωτήσεις σας για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Μπορείτε να επικοινωνήσετε με αυτή την υπηρεσία:

- καλώντας ατελώς τον αριθμό 00 800 6 7 8 9 10 11 (ορισμένα δίκτυα τηλεφωνίας ενδέχεται να χρεώνουν τις κλήσεις αυτές),
- καλώντας τον αριθμό +32 22999696,
- συμπληρώνοντας το ακόλουθο ηλεκτρονικό έντυπο https://europa.eu/european-union/contact_el

Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2024

© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2024

Η περαιτέρω χρήση επιτρέπεται εφόσον αναφέρεται η πηγή.

Η πολιτική περαιτέρω χρήσης εγγράφων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής διέπεται από την απόφαση 2011/833/ΕΕ (ΕΕ L 330 της 14.12.2011, σ. 39).

Για κάθε χρήση ή αναπαραγωγή φωτογραφιών ή άλλου υλικού τα οποία δεν καλύπτονται από δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας της ΕΕ πρέπει να ζητείται απευθείας η άδεια των κατόχων των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας. Φωτογραφίες στην πρώτη σελίδα: © iStock/davidf; monkeybusinessimages.

© ΕΕ στις σελίδες 8, 19, 23, 25, 27, 30, 33, 37, 42; Unsplash.com στις σελίδες: Priscilla Du Preez/5; Christina Wocintechchat/5; Fred Kloet/10; Markus Winkler/13; Kenny Eliason/14, 26; David Iskander/15; Fran Innocenti/16; airfocus/19; Alvaro Reyes/29; Evangeline Shaw/34; Flickr.com στις σελίδες: Monterey Public Library/4; Michael Coghlan/35; icons: Vecteezy/ M. Ikhwani Habib/5-9; naki-sama/17.

ΒΡΕΙΤΕ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΕ

Στο διαδίκτυο

Πληροφορίες για την Ευρωπαϊκή Ένωση σε όλες τις επίσημες γλώσσες της ΕΕ είναι διαθέσιμες στον ιστότοπο Europa https://european-union.europa.eu/index_el.

Στις εκδόσεις της ΕΕ

Μπορείτε να δείτε ή να παραγγείλετε εκδόσεις της ΕΕ στη διεύθυνση <https://op.europa.eu/el/publication>. Μπορείτε να ζητήσετε πολλαπλά αντίγραφα δωρεάν εκδόσεων επικοινωνώντας με την υπηρεσία Europe Direct ή με το τοπικό σας κέντρο τεκμηρίωσης https://european-union.europa.eu/contact-eu/meet-us_el.

Πίνακας περιεχομένων

I. Σχετικά με το παρόν εγχειρίδιο	6
II. Ιστορικό: πλαίσιο της ευρωπαϊκής εκπαιδευτικής πολιτικής	6
III. Τι είναι η εκπαίδευση ενηλίκων στο πλαίσιο του Erasmus+;	7
IV. Είδη εκπαίδευσης	8
V. Σχέδια για ενήλικες εκπαιδευόμενους στο πλαίσιο του Erasmus+ — πώς λειτουργούν;	9
Τι είναι το σχέδιο κινητικότητας;	9
Σχέδιο κοινοπραξίας κινητικότητας	10
VI. Αντίκτυπος στον οργανισμό σας	11
VII. Ποιος μπορεί να συμμετάσχει σε ένα σχέδιο κινητικότητας;	11
IX. Δομή των σχεδίων κινητικότητας — μορφές και περιεχόμενο	14
1. Βασικά χαρακτηριστικά και περιεχόμενο για ομάδες και μεμονωμένα άτομα	15

X. Main bodies involved in Erasmus+ projects and their roles 19

1. Οργανισμός αποστολής..... 19
2. Οργανισμός υποδοχής..... 20
3. Εθνικός οργανισμός Erasmus+..... 20

XI. ΣΤΑΔΙΑ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΜΕΝΟΥΣ 21

1. Σχεδιασμός..... 21
2. Στάδιο υλοποίησης..... 38
4. Στάδιο παρακολούθησης — υποβολή εκθέσεων..... 45

XII. Παραδείγματα ορθής πρακτικής..... 46**XIII. Παράρτημα — Συμφωνία μεταξύ των οργανισμών αποστολής και υποδοχής.... 50**

- Παράρτημα 1 — Συμφωνία μεταξύ των οργανισμών αποστολής και υποδοχής..... 50

I. Σχετικά με το παρόν εγχειρίδιο

Το παρόν εγχειρίδιο σχεδιάστηκε με σκοπό να βοηθήσει τους **παρόχους εκπαίδευσης ενηλίκων** να ξεκινήσουν τον σχεδιασμό, τη διοργάνωση και την υλοποίηση επιτυχημένων μαθησιακών δραστηριοτήτων για ενήλικες στο εξωτερικό στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus+.

Εάν δεν είστε εξοικειωμένοι με το πρόγραμμα Erasmus+, θα πρέπει πρώτα να μελετήσετε τον οδηγό του προγράμματος Erasmus+.

Ο οδηγός περιλαμβάνει σημαντικές πληροφορίες όπως:

- πώς να υποβάλετε αίτηση επιχορήγησης
- ποιες είναι οι προθεσμίες
- ποιοι είναι οι όροι επιλεξιμότητας
- ποια είναι η ελάχιστη και η μέγιστη διάρκεια των δραστηριοτήτων
- ποια είναι τα είδη χρηματοδοτικής στήριξης

Για περισσότερες πληροφορίες, θα πρέπει επίσης να επισκεφθείτε τον εθνικό οργανισμό για το Erasmus+ στη χώρα σας.

Το παρόν εγχειρίδιο δεν αντικαθιστά οποιαδήποτε εθνική νομοθετική πράξη.

Εάν έχετε ερωτήσεις ή αμφιβολίες, θα πρέπει να τις απευθύνετε στον εθνικό σας οργανισμό.

II. Ιστορικό: πλαίσιο της ευρωπαϊκής εκπαιδευτικής πολιτικής

Το 2021 το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης δημοσίευσε ψήφισμα του Συμβουλίου περί στρατηγικού πλαισίου για την ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης με στόχο τον Ευρωπαϊκό Χώρο Εκπαίδευσης και πέραν αυτού (2021-2030).

Το ψήφισμα αυτό τονίζει ότι η εκπαίδευση και η κατάρτιση διαδραματίζουν ρόλο ζωτικής σημασίας στη διαμόρφωση του μέλλοντος της Ευρώπης. Το ψήφισμα ορίζει τη διά βίου μάθηση και την κινητικότητα για όλους ως στρατηγική προτεραιότητα.

Αναφέρει επίσης ότι θα πρέπει να ενισχυθούν τα μέτρα που θα επιτρέπουν και θα παρέχουν κίνητρα στους ενήλικες να αποκτούν βασικές δεξιότητες. Με τον τρόπο αυτόν θα εξασφαλιστούν ίσες ευκαιρίες και μεγαλύτερη κοινωνική συμμετοχή και θα καταστεί δυνατή μια ολιστική προσέγγιση στην εκπαίδευση ενηλίκων.

Η υψηλής ποιότητας εκπαίδευση αποτελεί τη βάση για την προσωπική ολοκλήρωση, την εύρεση εργασίας και τη διαμόρφωση ενός ενεργού και υπεύθυνου πολίτη.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει προτείνει ένα σύνολο πολιτικών που αναγνωρίζουν τον σημαντικό ρόλο της εκπαίδευσης και της κατάρτισης στην οικοδόμηση μιας συμπεριληπτικής και συμμετοχικής κοινωνίας. Περισσότερες σχετικές πληροφορίες θα βρείτε εδώ.

Στο πλαίσιο της ποιοτικής διάστασης του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προωθεί ευκαιρίες κινητικότητας για εκπαιδευόμενους και εκπαιδευτικούς και ευκαιρίες συνεργασίας για τα ιδρύματα.

Στόχος των προσπάθειών αυτών είναι να καταστεί **η μαθησιακή κινητικότητα πραγματικότητα για όλους**, ώστε να βελτιωθεί η ποιότητα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης σε όλα τα επίπεδα. Το νέο θεματολόγιο δεξιοτήτων για την Ευρώπη έχει δρομολογήσει διάφορες δράσεις με στόχο να διασφαλιστεί ότι προσφέρεται η σωστή κατάρτιση, οι κατάλληλες δεξιότητες και η κατάλληλη στήριξη στους κατοίκους της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το πρόγραμμα Erasmus+ είναι ένα από τα κύρια μέσα με τα οποία αυτοί οι στόχοι πολιτικής θα γίνουν πραγματικότητα για τους Ευρωπαίους πολίτες.

III. Τι είναι η εκπαίδευση ενηλίκων στο πλαίσιο του Erasmus+;

Ως εκπαίδευση ενηλίκων νοούνται πρακτικές και δραστηριότητες στις οποίες συμμετέχουν ενήλικες για να αποκτήσουν νέες γνώσεις, ικανότητες, δεξιότητες, συμπεριφορές ή αξίες. Μπορεί να πρόκειται για τυπική, άτυπη ή μη τυπική εκπαίδευση.

Το φάσμα των **οργανισμών** που μπορούν να υποβάλουν αίτηση επιχορήγησης για την παροχή δραστηριοτήτων εκπαίδευσης ενηλίκων στο πλαίσιο του Erasmus+ είναι πολύ ευρύ:

- σχολές/κέντρα εκπαίδευσης ενηλίκων, νυχτερινά σχολεία και σχολές που λειτουργούν το Σαββατοκύριακο
- οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, μη κυβερνητικές οργανώσεις και οργανώσεις εθελοντισμού
- συμβουλευτικά κέντρα
- βιβλιοθήκες, μουσεία, πολιτιστικά κέντρα
- πανεπιστήμια για την τρίτη ηλικία, λαϊκά πανεπιστήμια

- εθνικές και περιφερειακές δημόσιες αρχές
- κοινοτικά και κοινωνικά κέντρα
- φιλανθρωπικές οργανώσεις και άλλες οργανώσεις που εργάζονται για άτομα με αναπηρία, ηλικιωμένους, άτομα που διατρέχουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού κ.λπ.
- συντονιστικοί φορείς και άλλοι οργανισμοί που έχουν σχέση με τον τομέα της εκπαίδευσης ενηλίκων

Ο κατάλογος αυτός δεν είναι εξαντλητικός — τα είδη των οργανισμών που παρέχουν εκπαίδευση ενηλίκων μπορεί να διαφέρουν μεταξύ των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα Erasmus+.

Οι κατάλογοι των **επιλέξιμων οργανισμών** για υποβολή αίτησης επιχορήγησης για εκπαίδευση ενηλίκων δημοσιεύονται από τους εθνικούς οργανισμούς Erasmus+.

Ειδικότερα, το πρόγραμμα στηρίζει τη συμμετοχή **μικρών παρόχων εκπαίδευσης ενηλίκων**, λιγότερο έμπειρων οργανώσεων και οργανώσεων βάσης σε επίπεδο κοινότητας που παρέχουν εκπαιδευτικές και μαθησιακές δραστηριότητες σε εκπαιδευόμενους από μειονεκτούντα περιβάλλοντα.

IV. Είδη εκπαίδευσης

Η **τυπική εκπαίδευση** είναι μια δομημένη και συστηματική μορφή μάθησης, η οποία πραγματοποιείται συνήθως σε δημόσιους οργανισμούς ή αναγνωρισμένους ιδιωτικούς φορείς.

Συνίσταται κυρίως σε αρχική εκπαίδευση. Η επαγγελματική εκπαίδευση, η ειδική αγωγή και εκπαίδευση και ορισμένα τμήματα της εκπαίδευσης ενηλίκων αναγνωρίζονται συχνά ως

μέρος του επίσημου εκπαιδευτικού συστήματος ⁽¹⁾.

Ο όρος **μη τυπική εκπαίδευση** χρησιμοποιείται συχνά εναλλάξ με όρους όπως κοινοτική εκπαίδευση, εκπαίδευση ενηλίκων, διά βίου μάθηση και εκπαίδευση δεύτερης ευκαιρίας. Παραδείγματα μη τυπικής εκπαίδευσης μπορεί να είναι οι ομάδες ανάγνωσης, οι ομάδες συζήτησης, οι ερασιτεχνικές χορωδίες και ορχήστρες, η αυτοδιδασκαλία κ.λπ.

Η **άτυπη εκπαίδευση** πραγματοποιείται κυρίως εκτός των επίσημων εκπαιδευτικών συστημάτων. Αναφέρεται σε μια διαδικασία διά βίου μάθησης, στο πλαίσιο της οποίας κάθε άτομο αποκτά συμπεριφορές, αξίες, δεξιότητες και γνώσεις από εκπαιδευτικές επιρροές και από πόρους στο δικό του περιβάλλον και από την καθημερινή εμπειρία ⁽²⁾.

(1) Πηγή: Γλωσσάριο της UNESCO.

(2) Πηγή: Συμβούλιο της Ευρώπης — ορισμοί.

V. Σχέδια για ενήλικες εκπαιδευόμενους στο πλαίσιο του Erasmus+ — πώς λειτουργούν;

Το Erasmus+ παρέχει χρηματοδότηση για τη διοργάνωση μιας περιόδου εκπαίδευσης στο εξωτερικό για ενήλικους εκπαιδευόμενους.

Αιτήσεις για σχέδια Erasmus+ (δραστηριότητες κινητικότητας για ενήλικους εκπαιδευόμενους) μπορούν να υποβάλλονται μόνο από παρόχους εκπαίδευσης ενηλίκων (οργανισμούς) στον εθνικό οργανισμό Erasmus+ της χώρας τους.

Μεμονωμένα άτομα δεν μπορούν να υποβάλουν απευθείας αίτηση για επιχορήγηση στο πλαίσιο του Erasmus+. Αντ' αυτού, μπορεί να τους προσφερθεί μια θέση στο πρόγραμμα ενός οργανισμού. Για να γίνει αυτό, πρέπει να απευθυνθούν στο εκπαιδευτικό ίδρυμα.

Τι είναι το σχέδιο κινητικότητας;

Πρόκειται για ένα σύνολο δραστηριοτήτων που διευκολύνουν εμπειρίες μάθησης, διδασκαλίας, κατάρτισης ή εθελοντισμού στο εξωτερικό για μεμονωμένα άτομα (προσωπικό στην εκπαίδευση ενηλίκων και εκπαιδευόμενους). Οι οργανισμοί εκπαίδευσης ενηλίκων αποστέλλουν το προσωπικό τους και τους ενήλικες εκπαιδευόμενους σε περιόδους εκπαίδευσης σε οργανισμούς υποδοχής που βρίσκονται στο εξωτερικό σε επιλέξιμες χώρες.

Ένα σχέδιο κινητικότητας Erasmus+ μπορεί να περιλαμβάνει πολλαπλές μαθησιακές δραστηριότητες διαφορετικών ειδών και μπορεί να συνδυάζει δραστηριότητες για εκπαιδευόμενους με δραστηριότητες για το προσωπικό (εκπαιδευτικοί, εκπαιδευτές και όλοι οι λοιποί μη διδάσκοντες εμπειρογνώμονες και το λοιπό μη διδάσκον προσωπικό παρόχων εκπαίδευσης ενηλίκων).

Το σχέδιο κινητικότητας υλοποιείται από τον ίδιο πάροχο εκπαίδευσης ενηλίκων στο πλαίσιο μιας ευρύτερης και συστημικής προσπάθειας για τη βελτίωση της ποιότητας της προσφοράς διδασκαλίας, κατάρτισης και μάθησης για τους εκπαιδευόμενους.

Υπάρχουν **2 τύποι** σχεδίων κινητικότητας:

Σχέδια κινητικότητας	Διαπιστευμένα σχέδια για οργανισμούς που διαθέτουν διαπίστευση Erasmus.
	Βραχυπρόθεσμα σχέδια για οργανισμούς που δεν διαθέτουν διαπίστευση Erasmus.

Και οι δύο τύποι σχεδίων περιλαμβάνουν τις ίδιες μορφές μαθησιακών δραστηριοτήτων για ενήλικες εκπαιδευόμενους και προσωπικό εκπαίδευσης ενηλίκων. Ως εκ τούτου, η καθοδήγηση στο παρόν εγχειρίδιο αφορά εξίσου και τους δύο τύπους σχεδίων.

Σχέδιο κοινοπραξίας κινητικότητας

Το σχέδιο αυτό μπορεί να προσφέρει ευκαιρίες μάθησης σε διάφορους παρόχους εκπαίδευσης ενηλίκων από την ίδια χώρα οι οποίοι έχουν παρόμοιους στόχους.

Λόγω του στρατηγικού δυναμικού τους, τα σχέδια αυτά συχνά συντονίζονται από τις τοπικές αρχές.

Η μορφή αυτή επιτρέπεται μόνο για **διαπιστευμένα σχέδια** και όχι για βραχυπρόθεσμα σχέδια.

Για πλήρη περιγραφή των υποστηριζόμενων τύπων σχεδίων και μορφών δραστηριοτήτων, καθώς και για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις κοινοπραξίες κινητικότητας και τη διαπίστευση Erasmus, θα πρέπει να ανατρέξετε στον οδηγό του προγράμματος Erasmus+.

VI. Αντίκτυπος στον οργανισμό σας

Πρωταρχικός στόχος των σχεδίων κινητικότητας είναι η διεθνοποίηση και η θεσμική ανάπτυξη του οργανισμού σας, ώστε να παρέχει ευκαιρίες μάθησης υψηλής ποιότητας σε ενήλικες εκπαιδευόμενους με ποικίλες ανάγκες.

Ως εκ τούτου, η επένδυση χρόνου και ενέργειας για τον προγραμματισμό, την προετοιμασία, τον σχεδιασμό, την υλοποίηση και την παρακολούθηση

αυτών των δραστηριοτήτων αποφέρει οφέλη στον οργανισμό σας ώστε να αναπτυχθεί περαιτέρω και να βελτιωθεί ως πάροχος.

Η αντιμετώπιση των σχετικών προκλήσεων θα βοηθήσει τον οργανισμό σας να αναπτυχθεί, να εξελιχθεί και να οικοδομήσει την ικανότητα να εργάζεται σε διεθνές πλαίσιο και με καινοτόμο τρόπο. Η συνεργασία με οργανισμούς-εταίρους από το εξωτερικό φέρνει νέες ιδέες στον οργανισμό σας. Σας δίνει τη δυνατότητα να βελτιώσετε και να διαφοροποιήσετε τις μεθόδους μάθησης και διδασκαλίας μέσω της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών.

Η υλοποίηση σχεδίων Erasmus+ μπορεί να οδηγήσει σε ισχυρές εταιρικές σχέσεις μεταξύ των οργανισμών αποστολής και υποδοχής, στο πλαίσιο των οποίων το ένα σχέδιο οδηγεί σε άλλο, ενισχύοντας την ανάπτυξη και των δύο ιδρυμάτων.

VII. Ποιος μπορεί να συμμετάσχει σε ένα σχέδιο κινητικότητας;

- Το προσωπικό εκπαίδευσης ενηλίκων** — στο οποίο περιλαμβάνεται το διδακτικό και μη διδακτικό προσωπικό και οι εμπειρογνώμονες. Για παράδειγμα: εκπαιδευτικοί, εκπαιδευτές, προσωπικοί σύμβουλοι, μέντορες, ψυχολόγοι, διοικητικό προσωπικό κ.λπ. Το προσωπικό θα πρέπει να διαδραματίζει ρόλο στη διαφοροποίηση της προσφοράς προγραμμάτων εκπαίδευσης ενηλίκων και στην ανάπτυξη ικανοτήτων των παρόχων εκπαίδευσης ενηλίκων. Περιλαμβάνει άτομα που εργάζονται είτε σε επαγγελματική είτε σε εθελοντική βάση.
- Ενήλικες εκπαιδευόμενοι** — εκπαιδευόμενοι που επωφελούνται από προγράμματα ή δραστηριότητες εκπαίδευσης ενηλίκων — συμπεριλαμβανομένων υπηρεσιών καθοδήγησης και παροχής συμβουλών ή παρόμοιες υποστήριξης (για παράδειγμα από: βιβλιοθήκες, πολιτιστικά κέντρα, κέντρα διά βίου μάθησης, κοινοτικά κέντρα κ.λπ.).

- **Συνοδός** — το άτομο αυτό πρέπει να διαθέτει κατάρτιση ή πείρα που διευκολύνει την κατανόηση μεταξύ των εκπαιδευόμενων και του οργανισμού υποδοχής. Ο εκπαιδευτής διευκολύνει την ένταξη των εκπαιδευόμενων στο μαθησιακό περιβάλλον, ενθαρρύνει τη συμμετοχή τους και τούς καθοδηγεί όσον αφορά τον τρόπο επίτευξης των μαθησιακών στόχων.

● **VIII. Δομή των σχεδίων κινητικότητας: μονόδρομες, αμφίδρομες και πολυμερείς ανταλλαγές**

Το σχέδιο κινητικότητας Erasmus+ επιβεβαιώνεται μέσω συμφωνίας επιχορήγησης (σύμβασης) μεταξύ του εθνικού οργανισμού Erasmus+ και του παρόχου/οργανισμού εκπαίδευσης ενηλίκων που έχει υποβάλει αίτηση χρηματοδότησης και έχει περάσει επιτυχώς τη φάση της επιλογής.

Ο εθνικός οργανισμός καταβάλλει την επιχορήγηση στον οργανισμό που αποστέλλει το προσωπικό εκπαίδευσης ενηλίκων και/ή τους εκπαιδευόμενους του («**οργανισμός**

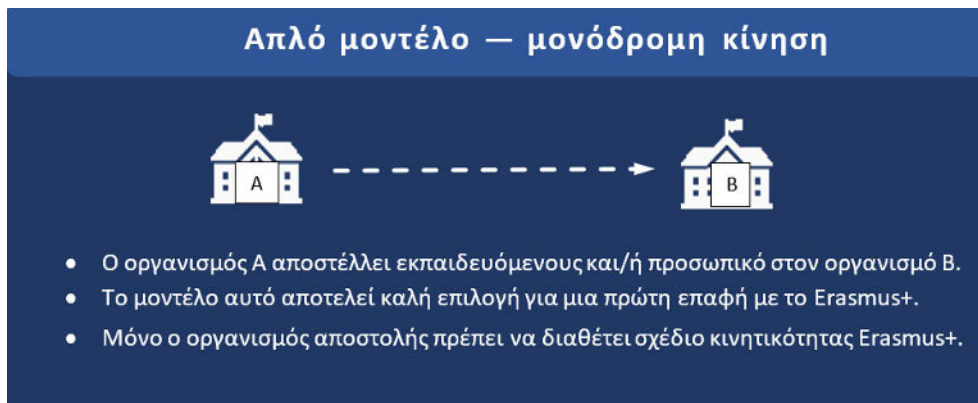
αποστολής») στον οργανισμό που θα τους υποδεχθεί («**οργανισμός υποδοχής**»).

Η δομή της συμφωνίας επιχορήγησης προσφέρει μεγάλη ευελιξία και ο οργανισμός αποστολής μπορεί να προσθέσει, να αντικαταστήσει ή να αφαιρέσει εταίρους υποδοχής στο σχέδιό του ανά πάσα στιγμή και χωρίς να απαιτούνται επίσημες αλλαγές στη συμφωνία επιχορήγησης.

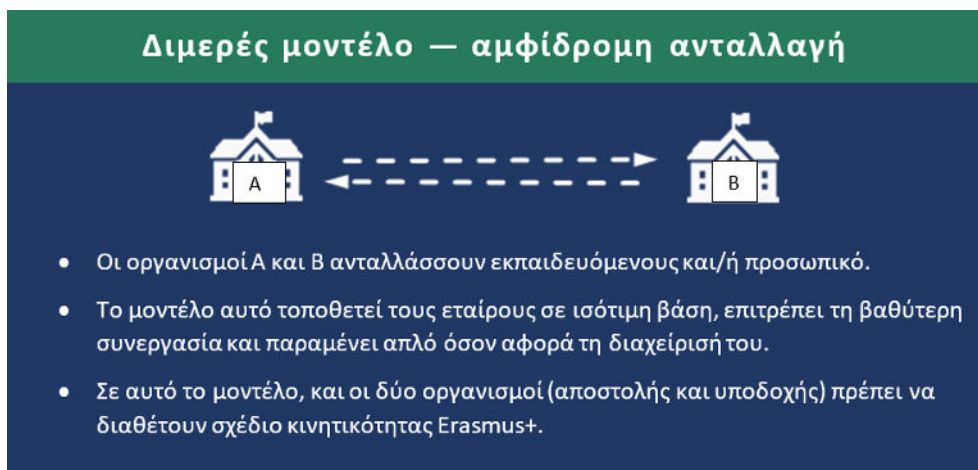
Επιπλέον, **πάροχοι εκπαίδευσης ενηλίκων από διαφορετικές χώρες που έχουν ο καθένας το δικό του σχέδιο κινητικότητας μπορούν να αποφασίσουν να ενώσουν τις προσπάθειές τους** και να συνεργαστούν σε παρόμοια θέματα και ομάδες-στόχους ή να καθιερώσουν ανταλλαγές. Οι επιτυχημένες ανταλλαγές / εταιρικές σχέσεις μεταξύ παρόχων εκπαίδευσης ενηλίκων προσφέρουν δυνατότητες για περαιτέρω συνεργασία και δημιουργία δικτύου.

Τύποι σχεδίων κινητικότητας:

- **Απλό μοντέλο — μονόδρομη κίνηση** (ο οργανισμός Α αποστέλλει εκπαιδευόμενους και/ή προσωπικό στον οργανισμό Β). Το μοντέλο αυτό αποτελεί καλή επιλογή για μια πρώτη επαφή με το Erasmus+. *Μόνο ο οργανισμός αποστολής πρέπει να διαθέτει σχέδιο κινητικότητας Erasmus+.*

- **Διμερές μοντέλο — αμφίδρομη ανταλλαγή** (οι οργανισμοί Α και Β ανταλλάσσουν εκπαιδευόμενους και/ή προσωπικό). Το μοντέλο αυτό τοποθετεί τους εταίρους σε ισότιμη βάση, επιτρέπει τη βαθύτερη συνεργασία και παραμένει απλό όσον αφορά τη διαχείρισή του. *Σε αυτό το μοντέλο, και οι δύο οργανισμοί (αποστολής και υποδοχής) πρέπει να διαθέτουν σχέδιο κινητικότητας Erasmus+.*

- **Πολυμερές μοντέλο — πολλαπλές ανταλλαγές** (οι οργανισμοί A, B, Γ κ.λπ. ανταλλάσσουν εκπαιδευόμενους και/ή προσωπικό σε όποιον αριθμό αποφασίσουν). *Οι οργανισμοί χωρίς σχέδιο κινητικότητας Erasmus+ μπορούν να ενεργούν ως οργανισμοί υποδοχής* (για παράδειγμα: ο οργανισμός A αποστέλλει το προσωπικό του και/ή τους εκπαιδευόμενους του στους → οργανισμούς B και Γ· ο οργανισμός B αποστέλλει το προσωπικό του και/ή τους εκπαιδευόμενους στον → οργανισμό Γ· ο οργανισμός Γ αποστέλλει το προσωπικό του και/ή τους εκπαιδευόμενους στους → οργανισμούς A και B...). Δεν υπάρχει περιορισμός ως προς τον αριθμό των οργανισμών που μπορούν να συμμετέχουν.

Τα μοντέλα αυτά δεν αποτελούν κανόνες που πρέπει να τηρούνται. Δεν θα σας ζητηθεί να τα επισημοποιήσετε στην πρότασή σας για το σχέδιο Erasmus+. Ωστόσο, παρότι δεν υπάρχει υποχρέωση, η καταγραφή των όρων συνεργασίας με τον οργανισμό-εταίρο σας μπορεί να σας φανεί χρήσιμη.

Περισσότερες πληροφορίες παρέχονται στο σημείο «Εταιρική σχέση μεταξύ του οργανισμού αποστολής και του οργανισμού υποδοχής».

IX. Δομή των σχεδίων κινητικότητας — μορφές και περιεχόμενο

Τα σχέδια κινητικότητας Erasmus+ για την εκπαίδευση ενηλίκων μπορούν να συνδυάζουν τις ακόλουθες μορφές (τόσο για βραχυπρόθεσμα όσο και για διαπιστευμένα σχέδια):

- Κινητικότητα του προσωπικού εκπαίδευσης ενηλίκων — παρακολούθηση εν ώρα εργασίας, κύκλοι μαθημάτων, κατάρτιση και εργασίες διδασκαλίας
- Ομαδική κινητικότητα ενήλικων εκπαιδευόμενων

- Ατομική κινητικότητα ενήλικων εκπαιδευόμενων (σύντομη και μακράς διάρκειας)

Ο οργανισμός σας μπορεί να επιτύχει εξαιρετικά αποτελέσματα συνδυάζοντας αυτές τις μορφές δραστηριότητας με τον τρόπο που εξυπηρετεί καλύτερα τους στόχους του σχεδίου.

Η ύπαρξη ποικίλων μορφών δραστηριότητας στο προτεινόμενο σχέδιο κινητικότητας αποτελεί καλό δείκτη της ποιότητάς του. Δείχνει ότι αναπτύσσετε εμπειρογνώσια και ικανότητες στον οργανισμό σας.

Λόγω της δομής του τομέα της εκπαίδευσης ενηλίκων, ορισμένοι οργανισμοί ενδέχεται να αποκτήσουν ισχυρή εξειδίκευση στη διοργάνωση υψηλής ποιότητας σχεδίων μάθησης στο εξωτερικό για το προσωπικό τους ή τους εκπαιδευόμενους με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.

1. Βασικά χαρακτηριστικά και περιεχόμενο για ομάδες και μεμονωμένα άτομα

α) Ομάδες εκπαιδευόμενων

Οι ομάδες συμμετέχουν συνήθως σε μια σύντομη δραστηριότητα, η οποία εστιάζει σε ένα συγκεκριμένο θέμα. Η μορφή αυτή είναι απλούστερη, καθώς απαιτεί λιγότερο εκ των προτέρων προγραμματισμό και σχεδιασμό των δραστηριοτήτων — ιδίως για λιγότερο έμπειρους οργανισμούς.

Οι ίδιες οι μαθησιακές δραστηριότητες μπορούν να λάβουν πολλές μορφές, για παράδειγμα: επίσημο, δομημένο περιβάλλον αίθουσας διδασκαλίας· μαθήματα· αυτοδιδασκαλία· φόρουμ και συζητήσεις· ατομικές συνεδρίες καθοδήγησης· αθλητισμό και παιχνίδια· μάθηση από ομοτίμους· μάθηση σε επίπεδο κοινότητας· μάθηση βάσει δεξιοτήτων, δραστηριότητες εθελοντισμού κ.λπ.

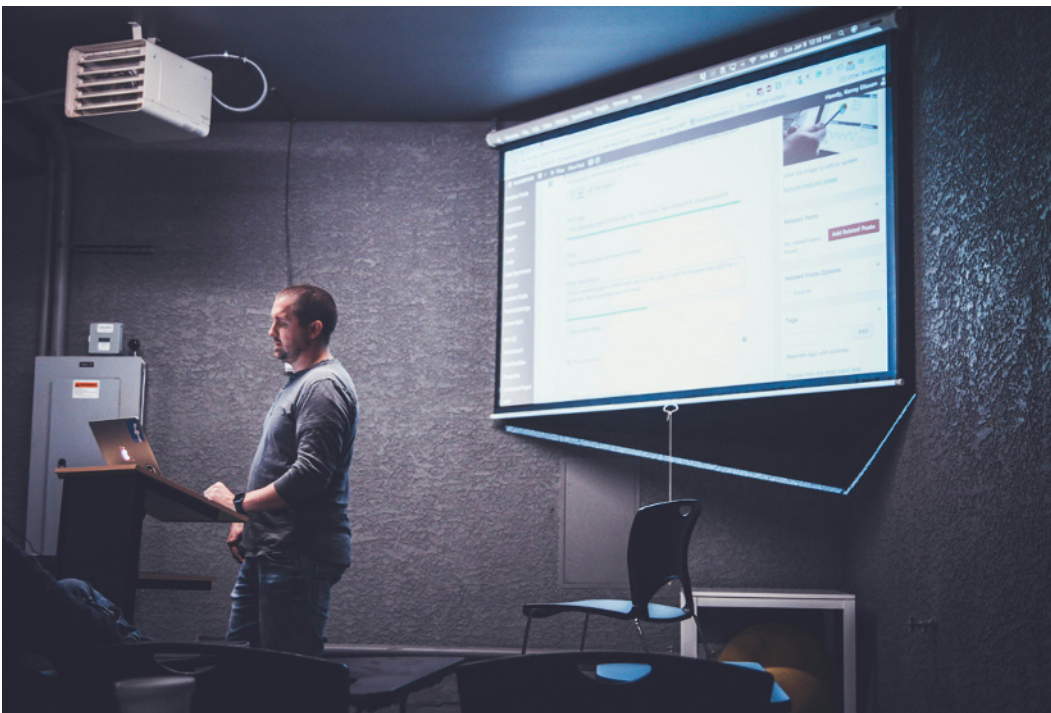
Επικεντρώνονται κυρίως στις βασικές ικανότητες των ενήλικων εκπαιδευόμενων, ιδίως στις ψηφιακές δεξιότητες, αλλά λαμβάνουν επίσης υπόψη την ένταξη και την πολυμορφία, την περιβαλλοντική βιωσιμότητα και τις συμμετοχικές διαστάσεις του προγράμματος.

Οι πιθανές μαθησιακές δραστηριότητες μπορεί να είναι οι εξής:

- επισκέψεις μελέτης, δραστηριότητα παρατήρησης
- δραστηριότητες για την ενίσχυση του γραμματισμού και των βασικών ικανοτήτων των ενηλίκων
- εργαστήρια, συζητήσεις, αυτοδιδασκαλία, καθοδήγηση
- δραστηριότητες για την προώθηση της ενεργού γήρανσης
- δραστηριότητες που υποστηρίζουν την ιδιότητα του ενεργού Ευρωπαίου
- πολιτιστική εμπειρία
- εθελοντισμός
- δραστηριότητες βελτίωσης της ευεξίας (δραστηριότητες που βοηθούν ενήλικες με αναπηρία ή που αντιμετωπίζουν τις συνέπειες τραυματικής εμπειρίας / στρες),

- δραστηριότητες αλληλοδιδασκής από ομοτίμους
- πειραματισμός — πρακτική εμπειρία με σκοπό την ανακάλυψη, την κατανόηση και την εκμάθηση νέων εννοιών (επιστημονικά πειράματα, μάθηση ενσυναίσθησης)
- προσομοιώσεις που διδάσκουν συγκεκριμένες έννοιες, για παράδειγμα κριτική σκέψη, επιχειρηματικότητα, μαθηματικά για ενήλικες, προσαρμογή σε νέους πολιτισμούς ή περιβάλλοντα.

Οι εξειδικευμένοι εκπαιδευτές (συνοδοί) από τον οργανισμό αποστολής πρέπει να συνοδεύουν τους εκπαιδευόμενους καθ' όλη τη διάρκεια της δραστηριότητας και να συμμετέχουν στην υλοποίηση του προγράμματος μάθησης.

b) Μεμονωμένοι εκπαιδευόμενοι (σύντομα και μακράς διάρκειας προγράμματα)

Στην κατηγορία αυτή απαιτείται περισσότερη προετοιμασία από τον οργανισμό αποστολής για τη δημιουργία **ατομικού προγράμματος μάθησης** για κάθε συμμετέχοντα που θα διαμείνει για ένα χρονικό διάστημα στο εξωτερικό σε οργανισμό υποδοχής.

Στο τέλος της δραστηριότητας, κάθε εκπαιδευόμενος υποβάλλεται σε αξιολόγηση και πιστοποίηση των μαθησιακών αποτελεσμάτων. Όσο μεγαλύτερη είναι η διάρκεια της δραστηριότητας, τόσο περισσότερη προετοιμασία απαιτείται.

Η δημιουργία ειδικού προγράμματος μάθησης για κάθε εκπαιδευόμενο εγγυάται μια συνεκτική και ολοκληρωμένη διαδικασία μάθησης. Περιλαμβάνει:

- **τους μαθησιακούς στόχους (τι αναμένεται να μάθει ο ενήλικος εκπαιδευόμενος)**
- **την/τις μέθοδο/-ους αξιολόγησης που θα χρησιμοποιηθεί/-ούν.**

Το κλειδί για ένα επιτυχημένο πρόγραμμα για ενήλικες εκπαιδευόμενους είναι η εξασφάλιση του **αντίκτυπού** του. Το στοιχείο αυτό ενεργοποιεί τη συμμετοχή και τα κίνητρα για κάθε άτομο.

Η μάθηση που έχει αντίκτυπο είναι η μάθηση στην οποία ο εκπαιδευόμενος βρίσκεται στο επίκεντρο του προγράμματος κατάρτισης. Ως εκ τούτου, είναι σημαντικό να δίνεται στους εκπαιδευόμενους ο χώρος για να εκφράζουν τις ανάγκες τους και να αντιστοιχίζουν τις υφιστάμενες επιλογές κατάρτισης με τις προσδοκίες τους. Μια άλλη βασική πτυχή της ενεργού και στοχευμένης μάθησης είναι να μπορούν οι εκπαιδευόμενοι να εφαρμόζουν τις γνώσεις τους αμέσως και να μαθαίνουν στην πράξη.

Η κύρια διαφορά μεταξύ των μορφών ομαδικής και ατομικής δραστηριότητας είναι η απαίτηση δημιουργίας διαφορετικών προγραμμάτων μάθησης και μεθόδων αξιολόγησης και πιστοποίησης είτε για την ομάδα είτε για το άτομο.

Το γεγονός και μόνον ότι περισσότερα του ενός άτομα ταξιδεύουν μαζί και έχουν κοινές ρυθμίσεις όσον αφορά τη διαμονή τους δεν αρκεί για να χαρακτηριστεί μια δραστηριότητα ως ομαδική δραστηριότητα.

ς) Συνδυασμός ατομικών με ομαδικές δραστηριότητες

Υπάρχει η δυνατότητα οι εκπαιδευόμενοι που συμμετέχουν σε ατομική δραστηριότητα να επισκεφθούν πρώτα τον οργανισμό υποδοχής μαζί με άλλους εκπαιδευόμενους και εκπαιδευτικό προσωπικό για μια ομαδική δραστηριότητα.

Οι επιβλέποντες εκπαιδευτές (μέντορες) μπορούν να χρησιμοποιήσουν αυτήν την ευκαιρία για να παρατηρήσουν τις αλληλεπιδράσεις και τη συνολική προσαρμοστικότητα των εκπαιδευόμενων σε διάφορες καταστάσεις. Αυτό μπορεί να τους βοηθήσει να προσαρμόσουν αναλόγως τις προπαρασκευαστικές ενέργειες του οργανισμού αποστολής.

Από άποψη περιεχομένου, τα θέματα στα οποία βασίζονται οι ομαδικές και ατομικές δραστηριότητες μπορούν να είναι κοινά ή κλιμακωτά. Για παράδειγμα, σε έναν μεμονωμένο εκπαιδευόμενο μπορούν να ανατεθούν ορισμένα καθήκοντα που περιλαμβάνουν την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της ομαδικής δραστηριότητας στην οποία έλαβε μέρος.

d) Συνδυασμός δραστηριοτήτων για εκπαιδευόμενους και δραστηριοτήτων για το προσωπικό

Η διοργάνωση των μαθησιακών δραστηριοτήτων στο εξωτερικό αποτελεί κοινή προσπάθεια των οργανισμών αποστολής και υποδοχής.

Οι δραστηριότητες για το προσωπικό, όπως παρακολούθηση εν ώρα εργασίας και εργασίες διδασκαλίας, μπορούν να αποτελέσουν έναν εξαιρετικό τρόπο για την προώθηση της αμοιβαίας κατανόησης και εμπιστοσύνης μεταξύ των οργανισμών προτού δεσμευτούν για την αποστολή και την υποδοχή των ίδιων των εκπαιδευόμενων.

Εάν ένα μέλος του προσωπικού του οργανισμού σας μεταβεί για ένα χρονικό διάστημα στον οργανισμό υποδοχής, θα αποκτήσει πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο λειτουργίας του οργανισμού υποδοχής και τα προγράμματα μάθησης που μπορούν να δημιουργηθούν. Η πείρα αυτή είναι πολύτιμη για την προετοιμασία των δραστηριοτήτων για τους εκπαιδευόμενους.

Ωστόσο, οι δραστηριότητες του προσωπικού δεν πρέπει να διοργανώνονται αποκλειστικά με σκοπό να προετοιμαστεί το έδαφος για τους εκπαιδευόμενους. Τα συμμετέχοντα μέλη του προσωπικού πρέπει να καθορίζουν τους δικούς τους μαθησιακούς στόχους και να εξασφαλίζεται η αναγνώριση των μαθησιακών αποτελεσμάτων τους.

Η ύπαρξη ατομικών μαθησιακών αποτελεσμάτων είναι αυτό που διαφοροποιεί την παρακολούθηση εν ώρα εργασίας ή την εργασία διδασκαλίας από μια προπαρασκευαστική επίσκεψη της οποίας αποκλειστικός σκοπός είναι ο σχεδιασμός μιας άλλης δραστηριότητας.

e) Διμερείς ανταλλαγές προσωπικού

Εάν ο οργανισμός υποδοχής διαθέτει το δικό του σχέδιο Erasmus+, μπορείτε να διοργανώσετε μια ανταλλαγή προσωπικού κατά την ίδια περίοδο.

Ή μπορείτε επίσης να εξετάσετε το ενδεχόμενο αποστολής εκπαιδευόμενων και προσωπικού ταυτόχρονα στον οργανισμό υποδοχής. Η παρουσία μελών του προσωπικού από τον οργανισμό αποστολής μπορεί να ενεργήσει καθοιστικά για τους εκπαιδευόμενους, οι οποίοι διαφορετικά ενδέχεται να νιώσουν δυσφορία ή απομόνωση. Ωστόσο, ο ρόλος των εν λόγω μελών του προσωπικού ως διαμεσολαβητικής επιρροής για τους εκπαιδευόμενους θα πρέπει να είναι περιορισμένος — δεν μπορεί να αντικαταστήσει τον ρόλο του μέντορα από τον οργανισμό υποδοχής.

Επισημαίνεται επίσης η διαφορά μεταξύ του εν λόγω προσωπικού που μεταβαίνει για περίοδο εκπαίδευσης στον οργανισμό στο εξωτερικό και του συνοδού.

Το προσωπικό που πραγματοποιεί επίσκεψη μάθησης έχει τους δικούς του μαθησιακούς στόχους, ενώ ο ρόλος του συνοδού είναι να συνοδεύει μόνο τους ενήλικες εκπαιδευόμενους κατά τη διάρκεια της περιόδου εκπαίδευσής τους στον άλλο οργανισμό.

X. Main bodies involved in Erasmus+ projects and their roles

1. Οργανισμός αποστολής

- Ο οργανισμός αποστολής είναι ο κάτοχος του σχεδίου κινητικότητας Erasmus+ που παρέχει χρηματοδότηση στους εκπαιδευόμενους για εκπαίδευση στο εξωτερικό.

Αυτό σημαίνει ότι ο οργανισμός αποστολής έχει συνάψει συμφωνία επιχορήγησης με τον εθνικό οργανισμό Erasmus+ στη χώρα του.

Ως εκ τούτου, ο οργανισμός αυτός θα επιβλέπει τις οικονομικές πτυχές των δραστηριοτήτων και, τελικά, θα υποβάλει έκθεση στον εθνικό του οργανισμό σχετικά με τα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων που υλοποιήθηκαν.

Για τον λόγο αυτόν, ο οργανισμός αποστολής είναι τελικά υπεύθυνος για την υλοποίηση της δραστηριότητας και κατέχει τον σημαντικότερο ρόλο για τη δημιουργία της.

- Ο οργανισμός αποστολής επιλέγει κατάλληλο οργανισμό υποδοχής με βάση το είδος της δραστηριότητας που επιθυμεί να οργανώσει, τα κοινά ενδιαφέροντα όσον αφορά το γνωστικό αντικείμενο και το προφίλ των ενδιαφερόμενων ενήλικων εκπαιδευόμενων.

2. Οργανισμός υποδοχής

- Ο οργανισμός υποδοχής επιλέγεται από τον οργανισμό αποστολής ως εταίρος του για μία ή περισσότερες μαθησιακές δραστηριότητες. Δεν υπάρχουν άλλες απαιτήσεις για τη λειτουργία ενός οργανισμού ως οργανισμού υποδοχής. Οποιοσδήποτε πάροχος εκπαίδευσης ενηλίκων μπορεί να γίνει οργανισμός υποδοχής εάν επιλεγεί από οργανισμό που διαχειρίζεται σχέδιο Erasmus+ (**δεν χρειάζεται να υποβάλει ο ίδιος επίσημη αίτηση**).
- Ο οργανισμός υποδοχής υποδέχεται τους εκπαιδευόμενους και υλοποιεί τις μαθησιακές δραστηριότητες, όπως έχουν εκ των προτέρων καθοριστεί από τους οργανισμούς αποστολής και υποδοχής. Παρακολουθεί και αξιολογεί τις μαθησιακές δραστηριότητες και υποστηρίζει τον οργανισμό αποστολής στα καθήκοντα παρακολούθησης.
- Η ιδιότητα του οργανισμού υποδοχής είναι ένας εξαιρετικός τρόπος να αποκτήσει ο οργανισμός σας μια πρώτη επαφή με το πρόγραμμα Erasmus+ προτού υποβάλετε αίτηση για το δικό σας σχέδιο.
- **Οι οργανισμοί αποστολής και υποδοχής συνεργάζονται για τον καθορισμό των μεθόδων διεξαγωγής των μαθησιακών δραστηριοτήτων και των αναμενόμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων.**

3. Εθνικός οργανισμός Erasmus+

- Σε κάθε χώρα του Erasmus+, υπάρχει εθνικός οργανισμός αρμόδιος για την επιλογή και τη διαχείριση των έργων που χρηματοδοτούνται από το πρόγραμμα. Μόλις εγκριθεί η πρόταση του σχεδίου σας, ο οργανισμός σας θα σας καταβάλει την επιχορήγησή σας στο πλαίσιο ειδικής σύμβασης. Καθ' όλη τη διάρκεια του σχεδίου σας, ο οργανισμός θα ενεργεί ως κύριος σύμβουλος και επόπτης σας.
- Στο τέλος του σχεδίου, θα υποβάλετε την έκθεση του σχεδίου στον οργανισμό, στην οποία θα παρουσιάζονται οι δραστηριότητες που υλοποιήθηκαν, οι στόχοι που επιτεύχθηκαν και τα αποτελέσματα.

ΧΙ. ΣΤΑΔΙΑ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΜΕΝΟΥΣ

1. Σχεδιασμός

Ο σχεδιασμός και η προετοιμασία αποτελούν το σημαντικότερο στάδιο για όλες τις δραστηριότητες του Erasmus+. Η καλή προετοιμασία θα διευκολύνει σε μεγάλο βαθμό τη διεξαγωγή, τον έλεγχο και την μετέπειτα παρακολούθηση της δραστηριότητας. Η ορθή εκτέλεση των απαιτούμενων εργασιών σε αυτό το στάδιο συμβάλλει στην επιτυχία των δραστηριοτήτων και στην ανάπτυξη του οργανισμού σας.

Ο οργανισμός αποστολής (ως ο οργανισμός διαχείρισης του σχεδίου) είναι ο κύριος φορέας που είναι υπεύθυνος για το στάδιο του σχεδιασμού και της προετοιμασίας.

α) Εξεύρεση οργανισμού υποδοχής

Το πρώτο βήμα για τον οργανισμό αποστολής —εάν δεν έχει προϋπάρχουσες επαφές στο εξωτερικό— είναι η εξεύρεση κατάλληλου οργανισμού-εταίρου (άλλου παρόχου εκπαίδευσης ενηλίκων από το εξωτερικό).

Ως εκ τούτου, θα πρέπει να ξεκινήσετε τη διαδικασία αυτή το συντομότερο δυνατόν, ακόμη και πριν από την έγκριση της πρότασής σας για το σχέδιο Erasmus+.

Δεν χρειάζεται να προσθέσετε οριστικό κατάλογο των οργανισμών υποδοχής στην αίτησή σας για επιχορήγηση Erasmus+. Ως οργανισμός αποστολής, έχετε μεγάλη ευελιξία να επιλέξετε ή ακόμη και να αλλάξετε γνώμη σχετικά με τους εταίρους υποδοχής σας.

Ο **αριθμός** των οργανισμών υποδοχής σας είναι επίσης δική σας επιλογή. Μπορείτε να διοργανώσετε όλες τις δραστηριότητές σας με τον ίδιο οργανισμό-εταίρο. Ενδεχομένως αυτό θα μπορούσε να είναι μια στρατηγική προσέγγιση για το πρώτο σας σχέδιο, ώστε να απλουστεύσετε τις πτυχές της διαχείρισης.

Μπορείτε επίσης να αποφασίσετε να συνεργαστείτε με περισσότερους οργανισμούς-εταίρους, για παράδειγμα όταν αποκτήσετε μεγαλύτερη πείρα στο Erasmus+. Καταρχήν, ένα ευρύτερο δίκτυο οργανισμών-εταίρων ενισχύει την ποιότητα και την πολυμορφία των ευκαιριών που μπορεί να προσφέρει ο οργανισμός σας στους εκπαιδευόμενους και θα αποφέρει περισσότερα οφέλη για τον οργανισμό σας όσον αφορά τη μάθηση και την ανταλλαγή μεταξύ ιδρυμάτων.

Τρόποι εξεύρεσης οργανισμών-εταίρων στο εξωτερικό

- **Ανατρέξτε στην πλατφόρμα EPAL** — η πλατφόρμα προσφέρει ένα εργαλείο εύρεσης εταιρών για παρόχους εκπαίδευσης ενηλίκων που εργάζονται για συγκεκριμένα θέματα και ομάδες-στόχους.
- **Χρησιμοποιήστε το υφιστάμενο δίκτυό σας** — εάν δεν πρόκειται για το πρώτο σας σχέδιο, η διοργάνωση δραστηριοτήτων Erasmus+ για εκπαιδευόμενους μπορεί να αποτελέσει έναν εξαιρετικό τρόπο για να μεταβεί η εταιρική σας σχέση σε νέο επίπεδο.
- **Ζητήστε βοήθεια από συναδέλφους** — εάν πρόκειται για την πρώτη σας επαφή με το Erasmus+, μπορεί να είναι χρήσιμο να ζητήσετε συμβουλές από συναδέλφους σε άλλους οργανισμούς στον τομέα σας, οι οποίοι γνωρίζετε ότι διαθέτουν κάποια πείρα από το Erasmus+ ή από άλλες μορφές διεθνούς συνεργασίας.
- **Επικοινωνήστε με τον εθνικό σας οργανισμό** — σε διάφορες χρονικές στιγμές κατά τη διάρκεια του έτους, οι οργανισμοί διοργανώνουν εκδηλώσεις επικοινωνίας στις οποίες ενδέχεται να μπορείτε να αναζητήσετε οργανισμούς-εταίρους.
Στις εκδηλώσεις αυτές περιλαμβάνονται δραστηριότητες κατάρτισης και συνεργασίας, σεμινάρια, προγράμματα κατάρτισης, διασκέψεις, ερευνητικές δραστηριότητες, διαδικτυακά σεμινάρια, κύκλοι διαδικτυακών μαθημάτων, κ.λπ. Οι εκδηλώσεις αυτές σχεδιάζονται κατά τρόπο ώστε να στηρίζουν τη δικτύωση και να συμβάλλουν στη δημιουργία εταιρικών σχέσεων μεταξύ ατόμων και ιδρυμάτων και, με τον τρόπο αυτόν, να συντελούν στην επίτευξη των στόχων του προγράμματος Erasmus+.
Εναλλακτικά, οι εθνικοί οργανισμοί διοργανώνουν διαδικτυακές εκδηλώσεις σύντομων συναντήσεων τύπου «speed dating» για να ενθαρρύνουν περισσότερους οργανισμούς να επωφεληθούν από τη χρηματοδότηση και τις ευκαιρίες που μπορεί να προσφέρει το Erasmus+, και για να βοηθήσουν τους νέους οργανισμούς να βρουν εταίρους για συνεργασία.
- **Επικοινωνήστε με την τοπική σας αρχή** (κατά περίπτωση) — η τοπική ή η περιφερειακή σας αρχή μπορεί ήδη να συμμετέχει σε άλλα είδη διασυννοριακής συνεργασίας και οι υπάρχουσες επαφές της θα μπορούσαν να σας βοηθήσουν να εντοπίσετε πιθανούς οργανισμούς-εταίρους.
- **Επικοινωνήστε με το γραφείο της περιφέρειάς σας στις Βρυξέλλες**. Τα γραφεία των περιφερειών της ΕΕ (3) συχνά βοηθούν διάφορους οργανισμούς από τις περιφέρειες της ΕΕ να αποκτήσουν πρόσβαση σε κονδύλια της ΕΕ.
- **Ανατρέξτε στην πλατφόρμα αποτελεσμάτων των σχεδίων Erasmus+** — η πλατφόρμα φιλοξενεί βάση δεδομένων με πρόσβαση σε περιγραφές, αποτελέσματα και στοιχεία επικοινωνίας για όλα τα σχέδια που χρηματοδοτήθηκαν στο παρελθόν στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus+ (και ορισμένα από τα έργα που χρηματοδοτήθηκαν στο πλαίσιο των προηγούμενων προγραμμάτων).

b) Εταιρική σχέση μεταξύ του οργανισμού αποστολής και του οργανισμού υποδοχής

Αφού εντοπίσετε έναν δυνητικό εταίρο που μπορεί να φιλοξενήσει τους εκπαιδευόμενους σας, ο οργανισμός σας και ο οργανισμός υποδοχής σας θα πρέπει να επενδύσουν χρόνο και έργο για να μάθουν ο ένας τις προσδοκίες, τα ενδιαφέροντα, τις μεθόδους διδασκαλίας και μάθησης καθώς και τους κανόνες λειτουργίας του άλλου.

Η ανταλλαγή όσο το δυνατόν περισσότερων πληροφοριών είναι σημαντική για την προετοιμασία του περιεχομένου των μαθησιακών δραστηριοτήτων και για τον σχεδιασμό για την αντιμετώπιση των υλικοτεχνικών προκλήσεων και των διοικητικών διαδικασιών που απαιτούνται για την υλοποίησή τους.

(3) Ισχύει ως επί το πλείστον για τα κράτη μέλη της ΕΕ.

Δύο είναι πιθανώς οι βασικοί τομείς στους οποίους οι οργανισμοί αποστολής και υποδοχής θα πρέπει να βρουν κοινό έδαφος:

- **πτυχές σχετικές με το περιεχόμενο** (προσφορά / ευκαιρίες μάθησης, αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα, τεχνικές εργασίας, μέθοδοι παρακολούθησης και αξιολόγησης κ.λπ.)
- **οργανωτικά ζητήματα** (διαμονή, οικονομικά, διοικητική γραφειοκρατία, νομικό πλαίσιο).

Για τη δημιουργία αποτελεσματικής συνεργασίας, οι δύο πάροχοι εκπαίδευσης ενηλίκων πρέπει να καθιερώσουν τακτική επικοινωνία, προσδιορίζοντας τα μέλη του προσωπικού που είναι υπεύθυνα για τις ανταλλαγές.

Η επίτευξη συμφωνίας σχετικά με τις βασικές αρχές της συνεργασίας και η καταγραφή τους είναι ένας χρήσιμος τρόπος για τη διάρθρωση της εταιρικής σχέσης και την αποσαφήνιση των προσδοκιών και των αναγκών και των δύο πλευρών. Παρότι δεν είναι υποχρεωτικό στο Erasmus+, συνιστάται ιδιαίτερα η σύνταξη **μνημονίου συνεννόησης** για τον σκοπό αυτόν.

Μια συμφωνία (μνημόνιο συνεννόησης) μεταξύ του οργανισμού αποστολής και του οργανισμού υποδοχής είναι μια συμφωνία μεταξύ δύο οργανισμών στην οποία περιγράφονται γραπτώς η πρόθεση συνεργασίας και τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των δύο πλευρών. Επιστημοποιεί μια εταιρική σχέση με σκοπό την οικοδόμηση εμπιστοσύνης και την αύξηση της προβλεψιμότητας και, ως εκ τούτου, της διάρκειας της συνεργασίας.

Η αξιοπιστία και η συνέχεια της συνεργασίας με τον εταίρο είναι πολύ σημαντικές και για τους δύο οργανισμούς. Το μνημόνιο συνεννόησης διασφαλίζει τη δέσμευση και των δύο πλευρών, ανεξάρτητα από τυχόν μελλοντικές αλλαγές στην ηγεσία ή στο προσωπικό του οργανισμού.

Για τα σχέδια Erasmus+, το μνημόνιό σας θα πρέπει πάντα να παραπέμπει στα πρότυπα ποιότητας του Erasmus, τα οποία καθορίζουν πολλά από τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τόσο του οργανισμού αποστολής όσο και του οργανισμού υποδοχής.

Το μνημόνιο συνεννόησης θα πρέπει να περιλαμβάνει διοικητικούς, οικονομικούς, παιδαγωγικούς, υλικοτεχνικούς κανόνες και κανόνες έκτακτης ανάγκης που ισχύουν για όλες τις δραστηριότητες. Η ύπαρξή του θα διευκολύνει την υλοποίηση όλων των δραστηριοτήτων κινητικότητας, για παράδειγμα με την τυποποίηση ορισμένων διαδικασιών αξιολόγησης και αναγνώρισης.

c) Χρηματοοικονομική διαχείριση του σχεδίου

Ο οργανισμός αποστολής είναι ο μόνος φορέας που λαμβάνει επιχορήγηση Erasmus+ για τη δραστηριότητα από τον εθνικό οργανισμό.

Το Erasmus+ παρέχει χρηματοδότηση για δαπάνες πέρα από τις συνήθεις δαπάνες σπουδών σε έναν συγκεκριμένο τόπο. Σε αυτές περιλαμβάνονται τα έξοδα μετακίνησης, διαμονής, εκμάθησης γλωσσών και πολλά άλλα.

Οι λεπτομερείς κανόνες χρηματοδότησης επεξηγούνται στον οδηγό του προγράμματος Erasmus+ και πρέπει να εξοικειωθείτε με αυτούς πριν ξεκινήσετε οποιαδήποτε δραστηριότητα. Εάν ο εταίρος υποδοχής σας δεν είναι ήδη εξοικειωμένος με το Erasmus+, είναι πολύ σημαντικό να ενημερωθεί και αυτός λεπτομερώς σχετικά με τους εν λόγω κανόνες και τις προϋποθέσεις.

Είδος	Δαπάνες	Παραδείγματα:
Επιχορήγηση για την κάλυψη των οργανωτικών δαπανών	Δαπάνες που συνδέονται άμεσα με την προετοιμασία και την υλοποίηση των μαθησιακών δραστηριοτήτων	Προετοιμασία προγραμμάτων μάθησης, παροχή διαπολιτισμικής και γεωγραφικής καθοδήγησης στους συμμετέχοντες σχετικά με τη χώρα υποδοχής, καθοδήγηση, παρακολούθηση και υποστήριξη των συμμετεχόντων κατά τη διάρκεια της διαμονής τους.
Επιχορήγηση για την κάλυψη των ατομικών δαπανών	Δαπάνες διαβίωσης των συμμετεχόντων και των συνοδών κατά τη διάρκεια της δραστηριότητας	
Επιχορήγηση για την κάλυψη δαπανών μετακίνησης	Δαπάνες μετακίνησης των συμμετεχόντων και των συνοδών τους από τον τόπο προέλευσής τους στον τόπο της δραστηριότητας μετ' επιστροφής.	
Στήριξη για την ένταξη για οργανισμούς	Δαπάνες που σχετίζονται με τη διοργάνωση δραστηριοτήτων για συμμετέχοντες από μειονεκτούντα περιβάλλοντα	Θα πρέπει να ζητήσετε πληροφορίες από τον εθνικό σας οργανισμό σχετικά με το αν απαιτούνται δικαιολογητικά έγγραφα και, εάν ναι, τι είδους για να αποδειχθεί η συμμετοχή ατόμων από μειονεκτούντα περιβάλλοντα.
Στήριξη για την ένταξη για συμμετέχοντες	Πρόσθετες δαπάνες που συνδέονται άμεσα με συμμετέχοντες από μειονεκτούντα περιβάλλοντα και τους συνοδούς τους	Ο κατάλογος πιθανών παραδειγμάτων είναι ενδεικτικός, καθώς αυτή η κατηγορία δαπανών αποσκοπεί στον μετριασμό των φραγμών και των εμποδίων που συναντούν οι ενήλικες κατά την πρόσβαση σε μαθησιακές δραστηριότητες. Η στήριξη για την ένταξη μπορεί να καλύπτει τις ακόλουθες δαπάνες: ● παιδική μέριμνα για μόνους γονείς ● πρόσθετη ιατρική ασφάλιση για συμμετέχοντες που αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα υγείας ● διερμνείς που συνοδεύουν τους συμμετέχοντες (νοηματική γλώσσα ή γλώσσα Μηράιγ) ● μέντορες (σύμβουλοι) για άτομα με νοητική αναπηρία ή καθυστερήσεις στην ανάπτυξη, άτομα που παρουσιάζουν συμπεριφορές οι οποίες σχετίζονται με τραυματικές εμπειρίες ● συνοδοί για συμμετέχοντες με σοβαρές παθήσεις ή σοβαρά ιατρικά προβλήματα ● καθίσματα με προτεραιότητα (σε περίπτωση αναπηρίας) ● πρόσθετη παροχή συμβουλών σε άτομα με διαφορετικό πολιτισμικό και γλωσσικό υπόβαθρο ● αγορά των απαραίτητων αγαθών για να μπορέσουν άτομα που διατρέχουν κίνδυνο φτώχειας να επωφεληθούν από μαθησιακές δραστηριότητες, π.χ. βαλίτσα, είδη προσωπικής υγιεινής, ζεστά ρούχα κ.λπ.)

Η κατηγορία δαπανών που ονομάζεται «**επιχορήγηση για την κάλυψη των οργανωτικών δαπανών**» είναι ένα σταθερό ποσό (μοναδιαίο κόστος) ανά ενήλικο εκπαιδευόμενο για την κάλυψη διαφόρων διοικητικών και άλλων δαπανών που δεν καλύπτονται από άλλες τυποποιημένες κατηγορίες δαπανών.

Η στήριξη αυτή πρέπει να χρησιμοποιείται για την κάλυψη των οργανωτικών δαπανών τόσο του οργανισμού αποστολής όσο και του οργανισμού υποδοχής.

Είναι δυνατόν να συμφωνηθούν διαφορετικές ρυθμίσεις για τον επιμερισμό των οργανωτικών δαπανών. Μία δυνατότητα είναι η μεταφορά μέρους της επιχορήγησης για την κάλυψη των οργανωτικών δαπανών στον οργανισμό υποδοχής. Ωστόσο, για να αποφευχθούν διοικητικές επιπλοκές, μπορεί να συμφωνηθεί ότι ορισμένα από τα έξοδα που αναμένεται να προκύψουν στην πλευρά της υποδοχής θα καλυφθούν απευθείας από τον οργανισμό αποστολής.

Είναι σημαντικό να συζητηθούν εκ των προτέρων οι ρυθμίσεις αυτές και να εξασφαλιστεί σαφής και αμοιβαία κατανόηση με τον οργανισμό-εταίρο σας πριν από την έναρξη οποιασδήποτε δραστηριότητας. Οι συμφωνηθείσες λύσεις θα πρέπει να περιλαμβάνονται στο μνημόνιο συνεννόησης ή να διατυπώνονται με άλλο τρόπο γραπτώς, ώστε να χρησιμοποιούνται ως σαφές σημείο αναφοράς κατά τη διάρκεια της υλοποίησης.

d) Προπαρασκευαστικές επισκέψεις στον οργανισμό υποδοχής

Οι οργανισμοί αποστολής μπορούν να υποβάλουν αίτηση για χρηματοδότηση για σύντομη προπαρασκευαστική επίσκεψη στον οργανισμό υποδοχής πριν από την έναρξη της μαθησιακής δραστηριότητας. Η προπαρασκευαστική επίσκεψη πραγματοποιείται από μέλη του προσωπικού του οργανισμού αποστολής (και/ή εκπαιδευόμενους που συμμετέχουν σε μαθησιακή δραστηριότητα μακράς διάρκειας).

Στόχος είναι να οριστικοποιηθεί ο σχεδιασμός της δραστηριότητας με τους ομολόγους στον οργανισμό υποδοχής, να αναπτυχθεί καλύτερη αμοιβαία κατανόηση και να αποκτηθεί μια πρώτη εικόνα του μαθησιακού περιβάλλοντος στον οργανισμό υποδοχής.

Οι προπαρασκευαστικές επισκέψεις δεν είναι τυποποιημένο στοιχείο κάθε σχεδίου κινητικότητας. Αντιθέτως, ζητούνται ανάλογα με τις ανάγκες, προκειμένου να συμβάλουν στην αντιμετώπιση δύσκολων καταστάσεων.

Συνιστάται η πραγματοποίηση προπαρασκευαστικής επίσκεψης καταρχήν εάν ο οργανισμός σας δεν έχει προηγούμενη επαφή με το πρόγραμμα Erasmus+ ή δεν έχει δοκιμάσει ποτέ αυτή τη μορφή δραστηριότητας στο παρελθόν, εάν ξεκινάτε τη συνεργασία με νέο οργανισμό υποδοχής ή διοργανώνετε δραστηριότητες μεγαλύτερης διάρκειας.

Ο οδηγός του προγράμματος επιτρέπει την πραγματοποίηση προπαρασκευαστικής επίσκεψης εφόσον η επίσκεψη βελτιώνει τη συμπεριληπτικότητα και την ποιότητα των μαθησιακών δραστηριοτήτων. Εάν έχετε αμφιβολίες σχετικά με την επαρκή αιτιολόγηση, θα πρέπει να απευθυνθείτε στον εθνικό σας οργανισμό.

e) Εντοπισμός μεντόρων και λοιπού προσωπικού στον οργανισμό αποστολής και τον οργανισμό υποδοχής

Η διοργάνωση μιας περιόδου εκπαίδευσης στο εξωτερικό για ενήλικες εκπαιδευόμενους συνιστά κοινή προσπάθεια που απαιτεί τη συμμετοχή των εκπαιδευτικών, των εκπαιδευτών και του διοικητικού προσωπικού τόσο του οργανισμού αποστολής όσο και του οργανισμού υποδοχής.

Η βασική αρχή της ανάθεσης αρμοδιοτήτων στους εκπαιδευτές και στα άλλα μέλη του προσωπικού είναι ότι οι συμμετέχοντες εκπαιδευόμενοι πρέπει να έχουν στη διάθεσή τους περισσότερα από ένα άτομα για βοήθεια.

Ο οργανισμός υποδοχής θα πρέπει να καθιερώσει διαδικασία καθημερινής καθοδήγησης και ο οργανισμός αποστολής πρέπει επίσης να παραμένει σε επαφή και να διαθέτει υπευθύνους επικοινωνίας με τους οποίους μπορούν να επικοινωνούν οι εκπαιδευόμενοι κατά τη διάρκεια της παραμονής τους.

Η Διοίκηση του οργανισμού

Η διοίκηση του οργανισμού αποστολής είναι αρμόδια για την υλοποίηση του σχεδίου Erasmus+. Ως εκ τούτου, ο ρόλος της είναι να εποπτεύει την υλοποίηση, διασφαλίζοντας ότι τηρούνται τα πρότυπα ποιότητας του Erasmus και ότι κάθε μαθησιακή δραστηριότητα συνάδει με τους γενικούς στόχους του σχεδίου.

Επιπλέον, ο ρόλος της διοίκησης τόσο στον οργανισμό αποστολής όσο και στον οργανισμό υποδοχής είναι η δημιουργία σταθερής εταιρικής σχέσης μεταξύ των δύο ιδρυμάτων και η εκπροσώπηση των οργανισμών τους στις διοικητικές διαδικασίες που απαιτούνται για την υλοποίηση του σχεδίου.

Μέντορες

Οι μέντορες διαδραματίζουν κρίσιμο ρόλο για την επιτυχία των μαθησιακών δραστηριοτήτων και απαιτούνται από τα πρότυπα ποιότητας του Erasmus, ιδίως για σχέδια που υλοποιούνται από οργανισμούς που διαθέτουν διαπίστευση Erasmus.

Στα πρότυπα ποιότητας του Erasmus, ο ρόλος του μέντορα ορίζεται ευρέως ως εξής:

Κατά περίπτωση, βάσει της μορφής της δραστηριότητας, ο οργανισμός αποστολής και ο οργανισμός υποδοχής πρέπει να καθορίσουν έναν καθοδηγητή (μέντορα) ή παρόμοιο βασικό πρόσωπο, που θα συνοδεύει τον συμμετέχοντα στη διάρκεια της παραμονής του στον οργανισμό υποδοχής και θα τον βοηθά να επιτύχει τα επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα.

Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί στην εισδοχή και ένταξη των συμμετεχόντων στον οργανισμό υποδοχής και στην παρακολούθηση της μαθησιακής διαδικασίας.

Ο ορισμός αυτός προβλέπει τις ελάχιστες απαιτήσεις που πρέπει να πληρούν ο οργανισμός αποστολής και ο οργανισμός υποδοχής. Ταυτόχρονα, ο ορισμός είναι αρκετά ευρύς ώστε να επιτρέπει ποικιλία διαφορετικών εφαρμογών.

Για παράδειγμα, **δεν είναι απαραίτητο ο μέντορας να είναι ένα μόνο πρόσωπο**, αλλά είναι απαραίτητο να κατονομάζεται τουλάχιστον ένας μέντορας στον οργανισμό υποδοχής και ένας στον οργανισμό αποστολής (ειδικευμένο άτομο που παρακολουθεί τη μαθησιακή πρόοδο των εκπαιδευόμενων).

Ο ρόλος του μέντορα συνδέεται κυρίως με το περιεχόμενο, δηλαδή με τη μαθησιακή πτυχή του σχεδίου. Για τον λόγο αυτόν ο μέντορας είναι συνήθως ένας από τους εκπαιδευτικούς του οργανισμού υποδοχής.

Θα πρέπει να είναι σαφές ότι η «μάθηση» σε αυτό πλαίσιο πρέπει να ερμηνεύεται με την ευρεία έννοια. Περιλαμβάνει την τυπική, καθώς και την άτυπη και μη τυπική μάθηση, η οποία συνεπάγεται πτυχές που θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν περισσότερο ως «προσωπική ανάπτυξη» και όχι τόσο ως ακαδημαϊκή μάθηση. Υπό την έννοια αυτήν, οι μέντορες θα πρέπει επίσης να διευκολύνουν την ένταξη των εκπαιδευόμενων στο κοινωνικό περιβάλλον του οργανισμού υποδοχής.

Πέραν της υποστήριξης της μαθησιακής διαδικασίας, οι μέντορες θα πρέπει να λειτουργούν ως όργανα παρακολούθησης της προόδου του εκπαιδευόμενου και να διασφαλίζουν την τήρηση του σχεδιασμού του προγράμματος μάθησης.

Η καθοδήγηση είναι ένα αρκετά απαιτητικό έργο. Οι δυνητικοί μέντορες θα πρέπει να γνωρίζουν ότι ο ρόλος απαιτεί σημαντικά περισσότερη προσπάθεια και θα πρέπει να τον αναλαμβάνουν μόνο εάν είναι βέβαιοι ότι είναι σε θέση να προσφέρουν στους εκπαιδευόμενους τον χρόνο και τη βοήθεια που χρειάζονται.

Υπεύθυνοι επικοινωνίας για διοικητικά θέματα και καταστάσεις έκτακτης ανάγκης.

Εκτός από τους μέντορες, οι οποίοι θα ασχολούνται κυρίως με τις πτυχές της μαθησιακής δραστηριότητας που αφορούν τη μάθηση και την προσωπική ανάπτυξη, τα πρότυπα ποιότητας του Erasmus απαιτούν περαιτέρω από τους οργανισμούς αποστολής και υποδοχής να διασφαλίζουν την ύπαρξη υπευθύνων επικοινωνίας για άλλες υλικοτεχνικές, διοικητικές και πρακτικές πτυχές της δραστηριότητας, καθώς και για καταστάσεις έκτακτης ανάγκης.

Ένα μέλος του προσωπικού μπορεί να αναλάβει περισσότερες από μία αρμοδιότητες. Ωστόσο, συνιστάται θερμά η κατανομή των διαφόρων καθηκόντων σε περισσότερα μέλη του προσωπικού που εργάζονται ως ομάδα. Με τον τρόπο αυτόν μειώνεται ο φόρτος εργασίας για κάθε μεμονωμένο μέλος του προσωπικού,

αλλά κυρίως εξασφαλίζεται ευρύτερος θετικός αντίκτυπος στις δεξιότητες του προσωπικού, δεδομένου ότι καθένας από τους συμμετέχοντες συναδέλφους θα έχει την ευκαιρία να μάθει στην πράξη. Με τον τρόπο αυτόν θα βελτιωθεί η ικανότητα του οργανισμού σας να συνεργάζεται με εταίρους στο εξωτερικό, πτυχή που αποτελεί σημαντικό στόχο όλων των σχεδίων κινητικότητας Erasmus+.

Τέλος, η κατανομή των καθηκόντων μεταξύ των διαφόρων ατόμων θα μειώσει τον κίνδυνο προβλημάτων σε περίπτωση μη διαθεσιμότητας ενός εκ των μελών του προσωπικού.

Συνοδοί

Οι περίοδοι εκπαίδευσης στο εξωτερικό για ενήλικες εκπαιδευόμενους μπορεί να περιλαμβάνει συνοδούς: μέλη του προσωπικού ή άλλοι ενήλικες που συνοδεύουν τους εκπαιδευόμενους κατά τη διάρκεια των δραστηριοτήτων σύντομης ή μακράς διάρκειας για μέρος της περιόδου ή και για ολόκληρη την περίοδο.

Η συμμετοχή των συνοδών μπορεί να υποστηριχθεί με κονδύλια του Erasmus+, αλλά πρέπει πάντα να αιτιολογείται με βάση τις ανάγκες των εκπαιδευόμενων και την ποιότητα των δραστηριοτήτων.

Οι δύο συνηθέστερες μορφές συνοδείας είναι η παροχή βοήθειας σε ενήλικες εκπαιδευόμενους με αναπηρία (ή με παρόμοια προβλήματα) και η βραχεία παραμονή του μέντορα του οργανισμού αποστολής στην αρχή μιας περιόδου παραμονής μεγαλύτερης διάρκειας για τον/τους εκπαιδευόμενο/-ους, ώστε να τον/τους βοηθήσει να εγκατασταθεί/-ούν στον οργανισμό υποδοχής.

Εάν η συνοδεία συνεπάγεται τη χρήση κονδυλίων του Erasmus+, τα οποία διαφορετικά θα μπορούσαν να επενδυθούν σε ευκαιρίες για περισσότερους ενήλικες εκπαιδευόμενους, θα πρέπει να γνωρίζετε ότι η υπερβολική χρήση αυτών των δυνατοτήτων μπορεί να οδηγήσει σε χαμηλότερη βαθμολογία για το σχέδιο κινητικότητας του οργανισμού αποστολής. Εάν έχετε αμφιβολίες για το αν η συνοδεία είναι δικαιολογημένη σε μια συγκεκριμένη κατάσταση, επικοινωνήστε με τον εθνικό σας οργανισμό.

f) Επιλογή εκπαιδευόμενων

Ενήλικες εκπαιδευόμενοι

Οι μαθησιακές δραστηριότητες απευθύνονται σε ενήλικες εκπαιδευόμενους και ενήλικες εκπαιδευόμενους με λιγότερες ευκαιρίες. Η εστίαση σε αυτήν την τελευταία ομάδα προσφέρει ευκαιρίες μάθησης σε όσους επηρεάζονται περισσότερο από τις τεχνολογικές αλλαγές και ενδέχεται να αντιμετωπίζουν κοινωνικό αποκλεισμό.

Εάν έχετε αμφιβολίες σχετικά με το ποιος είναι ακριβώς επιλέξιμος ως «εκπαιδευόμενος με λιγότερες ευκαιρίες», απευθυνθείτε στον εθνικό σας οργανισμό, καθώς κάθε χώρα έχει τα δικά της ειδικά κριτήρια για να αποφασίζει ποιος μπορεί να ωφεληθεί περισσότερο από τις εν λόγω δραστηριότητες και/ή υποεκπροσωπείται σε αυτές.

Οι ενήλικες εκπαιδευόμενοι με λιγότερες ευκαιρίες, ιδίως οι ενήλικες εκπαιδευόμενοι χαμηλής ειδίκευσης, μπορεί να ανήκουν σε μία από τις ακόλουθες κατηγορίες:

- ενήλικες με χαμηλό μορφωτικό επίπεδο,
- ενήλικες με χαμηλές γνωστικές δεξιότητες που δυσκολεύονται να ολοκληρώσουν βασικές ασκήσεις στα μαθηματικά και την ανάγνωση,
- ενήλικες με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες,
- ενήλικες που αντιμετωπίζουν δυσκολίες πρόσβασης σε εκπαιδευτικές ευκαιρίες λόγω οικονομικής στέρησης, πολιτισμικών μειονεκτημάτων, γλωσσικών προβλημάτων, προβλημάτων υγείας και/ή δυσμενών γεωγραφικών συνθηκών (μετανάστες, άτομα με αναπηρία, άνεργοι κ.λπ.),
- ενήλικες με χαμηλές ψηφιακές δεξιότητες,
- ενήλικες που διατρέχουν κίνδυνο κοινωνικού αποκλεισμού.

Για τον οργανισμό σας (ως οργανισμό αποστολής) είναι σημαντικό να δημιουργηθεί μια θετική στάση ώστε να ενθαρρυνθούν οι εκπαιδευόμενοι να πραγματοποιήσουν μια περίοδο μάθησης στο εξωτερικό.

Ο ορισμός της ομάδας-στόχου μπορεί να δημιουργήσει στιγματισμό και αρνητικούς συνειρμούς. Ως εκ τούτου, η επικοινωνία και τα μηνύματα για ενήλικες εκπαιδευόμενους πρέπει να διατυπώνονται με εύκολο και κατανοητό τρόπο, ώστε οι δραστηριότητες να δημιουργούν ευκαιρίες για προσωπική ανάπτυξη, ανάπτυξη δεξιοτήτων και καλύτερη ποιότητα ζωής.

Γενικά θα πρέπει να δίνεται έμφαση στον βαθμό της *προόδου που μπορούν να σημειώσουν οι μεμονωμένοι συμμετέχοντες* με τη συμμετοχή σε περίοδο μάθησης στο εξωτερικό και όχι στο επίπεδο βάσης από το οποίο ξεκινούν.

Προτού επιλέξετε συμμετέχοντες για το σχέδιο κινητικότητας, προσδιορίστε τα κριτήρια επιλογής και εξετάστε διεξοδικά τρόπους για να διευκολύνετε και να ενθαρρύνετε τη συμμετοχή ατόμων από μειονεκτούντα περιβάλλοντα.

Αφού επιλέξετε τους συμμετέχοντες, ρωτήστε τους ποιες είναι οι ανάγκες τους: τι χρειάζεται για να μπορέσουν να συμμετάσχουν πλήρως στη μαθησιακή δραστηριότητα, ιδίως από την άποψη του σχεδιασμού έκτακτων δαπανών.

Μπορείτε ίσως να συμπεριλάβετε αυτό το κόστος στην πρόταση σχεδίου σας, εάν έχετε επιλέξει συμμετέχοντες πριν από την υποβολή της πρότασης σχεδίου.

Για λόγους διαφάνειας και δικαιοσύνης, οι ευκαιρίες που παρέχει το Erasmus+ θα πρέπει να δημοσιοποιούνται στο επίπεδο του οργανισμού ή του τομέα που καλύπτει, με τη χρήση εύκολα προσβάσιμων διαύλων.

Για να κάνετε την ευκαιρία πιο ελκυστική και να μην υπάρχει φόβος για το άγνωστο, μπορείτε επίσης να εξετάσετε το ενδεχόμενο να διοργανώσετε δημόσιες παρουσιάσεις από πρώην συμμετέχοντες από οργανισμό που έχει πείρα στα σχέδια κινητικότητας. Η εμπειρία των ομοτίμων από πρώτο χέρι και τα επιτυχημένα παραδείγματα έχουν τον μεγαλύτερο αντίκτυπο στο δυνητικό ενδιαφέρον των εκπαιδευόμενων.

g) Προετοιμασία μαθησιακών δραστηριοτήτων (ομάδες εκπαιδευόμενων)

Οι ομαδικές δραστηριότητες εστιάζουν στις ικανότητες των ενήλικων εκπαιδευόμενων ή σε ορισμένες διαστάσεις του προγράμματος (ένταξη και πολυμορφία, ψηφιακές δεξιότητες, περιβαλλοντική βιωσιμότητα, συμμετοχή).

Είναι εξίσου σημαντικό μια μαθησιακή δραστηριότητα να είναι **ουσιαστική** και να συμβάλλει στην ανάπτυξη και την πρόοδο των εκπαιδευόμενων. Οι δραστηριότητες αυτές θα πρέπει να παρέχουν τη δυνατότητα στους εκπαιδευόμενους να αξιοποιούν και να αναπτύσσουν τις δεξιότητες, τις γνώσεις και την αντίληψή τους με διάφορους τρόπους.

Οι οργανισμοί αποστολής και υποδοχής μπορούν να καταρτίσουν σχέδιο για τις εν λόγω μαθησιακές δραστηριότητες χρησιμοποιώντας τη δική τους πείρα ή εισάγοντας νέες μεθόδους.

Μπορεί να γνωρίζετε ήδη, για παράδειγμα, ότι οι εκπαιδευόμενοί σας θα επιθυμούσαν να επικεντρωθούν περισσότερο σε πτυχές που θα τους βοηθήσουν να επιλύσουν προβλήματα στη ζωή τους και θα προτιμούσαν πρακτικές ασκήσεις που προσομοιώνουν πραγματικές καταστάσεις.

Ως εκ τούτου, οι εκπαιδευτές θα πρέπει να σχεδιάσουν συγκεκριμένες μαθησιακές δραστηριότητες και να βοηθήσουν τους εκπαιδευόμενους να αντιληφθούν σαφώς με ποιον τρόπο θα τους ωφελήσει η μαθησιακή δραστηριότητα.

Παράδειγμα μαθησιακών δραστηριοτήτων για ομάδα ενήλικων εκπαιδευόμενων

Ηλικιωμένοι παρακολουθούν πρόγραμμα βασικής κατάρτισης στους ηλεκτρονικούς υπολογιστές (που διοργανώνεται από το δημοτικό κέντρο ημερήσιας φροντίδας), το οποίο περιλαμβάνει τον τρόπο χρήσης διαφορετικών προγραμμάτων περιήγησης στο διαδίκτυο, τη διαμόρφωση του υπολογιστή για την αντιμετώπιση ζητημάτων προσβασιμότητας, την αποστολή μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και τρόπους χρήσης πλατφορμών ηλεκτρονικής υγείας και ηλεκτρονικών δημόσιων υπηρεσιών.

Μια ομάδα 10 ατόμων από το εν λόγω κέντρο (ηλικίας 67–75 ετών), μαζί με συνοδό, μεταβαίνουν για περίοδο 3 ημερών στον οργανισμό υποδοχής που ειδικεύεται σε δραστηριότητες κατάρτισης ΤΠ για συνταξιούχους.

Μαθησιακές δραστηριότητες

Εργαστήρια και παρουσιάσεις σχετικά με τρόπους κοινωνικοποίησης με τη χρήση ΤΠ — πώς παραμένει κανείς συνδεδεμένος, πώς βρίσκει παιχνίδια και παζλ κ.λπ.

Εργαστήρια σχετικά με τον τρόπο διευκόλυνσης των καθημερινών εργασιών, όπως η προμήθεια τροφίμων και η πληρωμή λογαριασμών, συμπεριλαμβανομένων πτυχών κυβερνοασφάλειας. Συζητήσεις με ομοτίμους στον οργανισμό υποδοχής, ακολουθούμενες από κουίζ ή διαγωνισμό σχετικά με την Ευρωπαϊκή Ένωση — πώς λειτουργεί και τι σας προσφέρει.

Μέθοδοι μάθησης

Τέχνη, παραστάσεις, ενθάρρυνση των συμμετεχόντων να αντιμετωπίσουν νέες προκλήσεις (προγραμματισμός επίσκεψης σε μουσείο από τους ίδιους τους συμμετέχοντες, με τη χρήση δημόσιων μέσων μεταφοράς), συζητήσεις, εργαστήρια, ανάγνωση άρθρου (προσαρμοσμένου στο επίπεδο του εκπαιδευόμενου) σχετικά με ταξίδια και συζητήσεις σχετικά με τα βασικά συμπεράσματα, εκπαιδευτικοί περίπατοι σε κοντινό δάσος για την εξάσκηση στην ανάγνωση και την αποκωδικοποίηση σημάτων και κατευθύνσεων, αθλητικές δραστηριότητες, αφήγηση ιστοριών. *Ο αριθμός των συνεδριών και των ασκήσεων μπορεί να προσαρμοστεί ώστε να μπορεί το άτομο να καθορίζει τον ρυθμό μάθησης.*

Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Καλύτερη κατανόηση του τρόπου λειτουργίας του διαδικτύου και βελτίωση των γνωστικών δεξιοτήτων (αύξηση της μνήμης, καλύτερος προσανατολισμός σε διαδικτυακά περιβάλλοντα)· βελτίωση της άρθρωσης και της έκφρασης σε ξένη γλώσσα σε ατομικό επίπεδο (βασικό επίπεδο, π.χ. αγγλικά)· καλύτερη χρήση της ΤΠ (ιδίως προγραμμάτων περιήγησης στο διαδίκτυο, εφαρμογών ηλεκτρονικής επικοινωνίας)· αύξηση της αυτοπεποίθησης στη χρήση προγραμμάτων περιήγησης στο διαδίκτυο· αυξημένο ενδιαφέρον για την κοινωνική και πολιτιστική ζωή.

h) Προετοιμασία ατομικού προγράμματος μάθησης (παραμονή σύντομης ή μακράς διάρκειας)

Για τα ατομικά προγράμματα μάθησης απαιτείται περισσότερη προετοιμασία από τον οργανισμό αποστολής, σε σύγκριση με τις δραστηριότητες ομαδικής μάθησης. Ως εκ τούτου, ο οργανισμός σας μπορεί να πρέπει να έχει περισσότερη πείρα αναφορικά με το Erasmus+.

Ένα ατομικό πρόγραμμα μάθησης θα πρέπει να περιλαμβάνει μια συνεκτική και ολοκληρωμένη μαθησιακή διαδικασία με συγκεκριμένες μαθησιακές ανάγκες, στόχους και μαθησιακά αποτελέσματα. Ωστόσο, δεν θα πρέπει να είναι αναλυτικό ή σύνθετο.

Καταρχήν, το πρόγραμμα μπορεί να περιγραφεί ως εργαλείο σχεδιασμού και παρακολούθησης με γνώμονα τον εκπαιδευόμενο, το οποίο προσαρμόζει τις ευκαιρίες μάθησης ανάλογα με τις μαθησιακές ανάγκες καθ' όλη τη διάρκεια της δραστηριότητας.

Παράδειγμα ατομικού προγράμματος μάθησης (μακράς διάρκειας)

Ένας ενήλικος εκπαιδευόμενος (23 ετών) ο οποίος εγκατέλειψε πρόωρα το σχολείο και έχει χαμηλή ειδίκευση, φοιτά επί του παρόντος σε νυχτερινό σχολείο για ενήλικες. Το άτομο δυσκολεύεται με τη γραφή και την ανάγνωση.

Ο εκπαιδευόμενος παρακολουθεί μια περίοδο μάθησης (35 ημέρες) στον οργανισμό υποδοχής, ο οποίος εφαρμόζει επιτυχημένες τεχνικές για την αντιμετώπιση αυτής της αδυναμίας. Ο εκπαιδευόμενος εργάζεται και αλληλεπιδρά με ομοτίμους και με διαμεσολαβητή/καθοδηγητή από τον οργανισμό υποδοχής.

Μαθησιακές δραστηριότητες

- 5-8 συνεδρίες καθοδήγησης (τρόποι αντιμετώπισης του άγχους, του στρες και της απογοήτευσης — κατανόηση των προσωπικών αδυναμιών, εντοπισμός των καταστάσεων που προκαλούν στο άτομο περισσότερο στρες και καταστάσεων στις οποίες νιώθει περισσότερο άνετα, εντοπισμός ταλέντων και πλεονεκτημάτων, ανάπτυξη του ενδιαφέροντος για χόμπι, αυτοέλεγχος)· τεχνικές διαχείρισης του άγχους.
- σειρά 10-12 ασκήσεων (ενότητες μάθησης) για την απομάκρυνση του άγχους και την παροχή βοήθειας στον εκπαιδευόμενο ώστε να αναπτύξει την αυτοπεποίθηση και την αυτοεκτίμησή του — διαμεσολάβηση, τεχνικές καθυσυγχασμού, έκφραση μέσω της τέχνης, μάθηση της αποφασιστικότητας και του σεβασμού· ενθάρρυνση των συμμετεχόντων να αντιμετωπίσουν νέες προκλήσεις (προγραμματισμός επίσκεψης σε μουσείο της περιοχής από το ίδιο το άτομο, με τη χρήση δημόσιων μέσων μεταφοράς)· συζητήσεις· εργαστήρια· επισκέψεις μελέτης, ασκήσεις παρατήρησης.

- σειρά 12-15 ασκήσεων (ενότητες μάθησης) κατά τις οποίες ο εκπαιδευόμενος θα μάθει πρακτικά να διαβάζει και να γράφει με κατανόηση και να δοκιμάζει αυτήν την ικανότητα σε πραγματικές καταστάσεις — ανάγνωση άρθρου (προσαρμοσμένου στο επίπεδο του εκπαιδευόμενου) σχετικά με ταξίδια και συζήτηση βασικών συμπερασμάτων, σύνταξη μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου σε συνάδελφο για να περιγράψει ο εκπαιδευόμενος την προσωπική του εμπειρία από την περίοδο μάθησής του, εκπαιδευτικοί περίπατοι σε κοντινό δάσος για την εξάσκηση στην ανάγνωση και την αποκωδικοποίηση σημάτων και κατευθύνσεων, αθλητικές δραστηριότητες, αφήγηση ιστοριών κ.λπ.

Ο αριθμός των συνεδριών και των ασκήσεων μπορεί να προσαρμοστεί ώστε να μπορεί το άτομο να καθορίζει τον ρυθμό μάθησης.

Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Καλύτερη κατανόηση των μηνυμάτων που επιθυμεί να περάσει ο συντάκτης ενός άρθρου, βελτίωση των γνωστικών δεξιοτήτων — κριτική σκέψη και επίλυση προβλημάτων· βελτίωση της άρθρωσης (έκφραση σκέψεων και ιδεών με ορθό τρόπο και με ευκολία), καλύτερη χρήση της ΤΠ· μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση (όσον αφορά την αξιοποίηση των ευκαιριών που προκύπτουν)· αυξημένο ενδιαφέρον για την κοινωνική και πολιτιστική ζωή.

κ) Συμφωνία μάθησης — περιεχόμενο και αναμενόμενα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων

Οι διάφορες ευρωπαϊκές χώρες χρησιμοποιούν πολύ διαφορετικά συστήματα για την εκπαίδευση ενηλίκων, τα οποία έχουν τη δική τους συγκεκριμένη δομή και τις δικές τους συγκεκριμένες τεχνικές και μεθόδους διδασκαλίας. Τόσο οι εκπαιδευόμενοι όσο και το προσωπικό μπορούν να επωφεληθούν σε μεγάλο βαθμό από αυτήν την πολυμορφία και την ανταλλαγή των βέλτιστων δυνατών πρακτικών.

Τα αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα της περιόδου μάθησης στο εξωτερικό πρέπει να καθορίζονται για κάθε συμμετέχοντα ή ομάδα συμμετεχόντων. Πρέπει να συμφωνούνται μεταξύ των οργανισμών αποστολής και υποδοχής, καθώς και με τον συμμετέχοντα (για τις ατομικές δραστηριότητες κινητικότητας).

Οι οργανισμοί αποστολής και υποδοχής πρέπει να καθορίζουν και να συμφωνούν γραπτώς τα αποτελέσματα πριν από την έναρξη της δραστηριότητας.

Στο Erasmus+, το έγγραφο που περιέχει τις προϋποθέσεις περιεχομένου για ένα ατομικό σχέδιο κινητικότητας, καθώς και τα αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα, ονομάζεται «συμφωνία μάθησης». Οι τεχνικές πρακτικές λεπτομέρειες επεξηγούνται επίσης στο σημείο 1δ) *κατάλογος ελέγχου*.

Μια πλήρης συμφωνία μάθησης πρέπει να περιλαμβάνει:

- υπογραφή του εκπαιδευόμενου, του οργανισμού αποστολής και του οργανισμού υποδοχής
- πληροφορίες σχετικά με τη μαθησιακή δραστηριότητα, μεταξύ άλλων: τομέας εκπαίδευσης, είδος δραστηριότητας, τρόπος παρακολούθησης (διά ζώσης, εικονικά ή μεικτά), ημερομηνία έναρξης και λήξης
- πληροφορίες σχετικά με το πρόγραμμα μάθησης στο οποίο συμμετέχει ο ενήλικος εκπαιδευόμενος στον οργανισμό αποστολής, κατά περίπτωση
- κατάλογο και περιγραφή των αναμενόμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων
- το πρόγραμμα μάθησης και τις εργασίες που πρέπει να ολοκληρωθούν στον οργανισμό υποδοχής
- ρυθμίσεις παρακολούθησης, καθοδήγησης και υποστήριξης και αρμόδια πρόσωπα στους οργανισμούς υποδοχής και αποστολής
- περιγραφή της μορφής, των κριτηρίων και των διαδικασιών για την αξιολόγηση των μαθησιακών αποτελεσμάτων
- περιγραφή των προϋποθέσεων και της διαδικασίας για την αναγνώριση των μαθησιακών αποτελεσμάτων, καθώς και των εγγράφων που πρέπει να εκδοθούν από τους οργανισμούς αποστολής ή υποδοχής για να διασφαλιστεί η ολοκλήρωση της αναγνώρισης.

Υπόδειγμα της συμφωνίας

Εάν είστε οργανισμός αποστολής, μπορείτε να βρείτε **τυποποιημένο υπόδειγμα συμφωνίας μάθησης** που καλύπτει όλες τις ανωτέρω απαιτήσεις στον ιστότοπο του εθνικού σας οργανισμού. Ένα από τα πρώτα βήματα που θα πρέπει να κάνετε κατά την προετοιμασία οποιασδήποτε δραστηριότητας του Erasmus+ είναι να τηλεφορτώσετε και να διαβάσετε το υπόδειγμα αυτό.

Εάν αυτό είναι το πρώτο σας σχέδιο Erasmus+, το υπόδειγμα θα σας δώσει μια συγκεκριμένη ιδέα για τη μορφή που θα πρέπει να έχει το τελικό αποτέλεσμα. Αλλά, ακόμη και αν δεν είναι, οι εξηγήσεις που παρέχονται στο υπόδειγμα θα είναι χρήσιμες.

Το υπόδειγμα δεν είναι υποχρεωτικό, ώστε να υπάρχει ευελιξία, δεδομένου ότι τα ευρωπαϊκά εκπαιδευτικά συστήματα είναι αρκετά διαφορετικά. Ωστόσο, η χρήση του τυποποιημένου υποδείγματος συνιστάται ιδιαίτερα, καθώς, όταν χρησιμοποιείται σωστά, εγγυάται την πλήρη συμμόρφωση με τα πρότυπα ποιότητας.

Εάν χρειαστεί, **μπορείτε να τροποποιήσετε το υπόδειγμα** ώστε να ληφθούν υπόψη τυχόν ειδικά χαρακτηριστικά που χρειάζεται ενδεχομένως να περιγράψετε. Στην περίπτωση αυτή, θα πρέπει να επικοινωνήσετε με τον εθνικό σας οργανισμό για να βεβαιωθείτε ότι οι αλλαγές δεν αντιβαίνουν σε κάποια βασική απαίτηση.

Η κατάρτιση της συμφωνίας μάθησης μπορεί να είναι ιδιαίτερα απαιτητική. Θα πρέπει να προσέξετε και να μη θεωρήσετε ότι πρόκειται απλώς για γραφειοκρατική απαίτηση ή για ένα ακόμη διοικητικό

καθήκον. Η δημιουργία μιας ισχυρής συμφωνίας θα σας βοηθήσει να κατανοήσετε καλύτερα τη μαθησιακή διαδικασία και να ενισχύσετε την αριστεία στη διοργάνωση δραστηριοτήτων του Erasmus+.

Το υπόδειγμα παρέχει τη βάση για το περιεχόμενο που πρέπει να έχει μια συμφωνία μάθησης. Μπορείτε επίσης να εξετάσετε το ενδεχόμενο να συμπεριλάβετε την απόκτηση δεξιοτήτων και ικανοτήτων σε διάφορες μορφές άτυπης και μη τυπικής μάθησης, ή να ενσωματώσετε στη συμφωνία μάθησης εργασίες στο πλαίσιο έργου, έρευνα ή άλλες συγκεκριμένες ασκήσεις.

- Ευρωπαϊκό πλαίσιο βασικών ικανοτήτων
- Κινητικότητα Europass

Σκοπός του σχεδιασμού και της προετοιμασίας των μαθησιακών δραστηριοτήτων είναι η παροχή καθοδήγησης, ωστόσο η ευελιξία και η δυνατότητα προσαρμογής μπορεί να είναι εξίσου σημαντικές. Επομένως, μην ανησυχήσετε αν δεν πάνε όλα σύμφωνα με το πρόγραμμα. Το βασικό σας μέλημα θα πρέπει να είναι τα οφέλη για την ευημερία και την εκπαίδευση των ενήλικων εκπαιδευόμενων.

Αλλαγή του υποδείγματος

Εάν είναι αναγκαίο, μπορείτε να τροποποιήσετε τη συμφωνία μάθησης: είτε επειδή προκύπτουν νέες και καλύτερες ευκαιρίες μάθησης, είτε επειδή μία ή περισσότερες πτυχές αποδεικνύεται ότι είναι πολύ δύσκολο να εφαρμοστούν. Αυτό είναι φυσιολογικό και η ικανότητα προσαρμογής σας θα χρησιμεύσει ως απόδειξη της καλής διαχείρισης του σχεδίου.

Εάν χρειαστεί να προβείτε σε σημαντικές αλλαγές, μπορείτε να εξετάσετε το ενδεχόμενο δημιουργίας νέας έκδοσης της συμφωνίας μάθησης. Εάν οι αλλαγές σας δεν είναι σημαντικές, μπορούν να τεκμηριωθούν στο τέλος της περιόδου μάθησης.

Και στις δύο περιπτώσεις, είναι σημαντικό να **διασφαλιστεί ότι όλα τα μέρη έχουν ενημερωθεί και συμφωνούν με τις αλλαγές**.

Τέλος, η αποτυχία είναι μια πιθανότητα για την οποία πρέπει να είστε προετοιμασμένοι. Τα σχέδια Erasmus+ αποτελούν πρόκληση για όλους τους συμμετέχοντες. Δεν μπορούν να ελεγχθούν όλες οι περιστάσεις και διάφορες καταστάσεις μπορεί να εξελιχθούν προς ανεπιθύμητη κατεύθυνση παρά τις βέλτιστες προσπάθειες όλων των συμμετεχόντων.

1) Απαιτήσεις ασφάλισης, ασφάλειας και άλλες νομικές απαιτήσεις

Οι οργανισμοί αποστολής και υποδοχής θα πρέπει να συνεργαστούν για τη διευθέτηση όλων των υλικοτεχνικών, πρακτικών και νομικών λεπτομερειών.

Καταρχήν, όλες οι δραστηριότητες πρέπει να οργανώνονται με υψηλό επίπεδο ασφάλειας και προστασίας για τους συμμετέχοντες και να συμμορφώνονται με όλους τους εφαρμοστέους κανονισμούς.

Όλοι οι ενήλικες εκπαιδευόμενοι που συμμετέχουν σε ατομικές μαθησιακές δραστηριότητες πρέπει να διαθέτουν τα ακόλουθα είδη ασφάλισης:

- ταξιδιωτική ασφάλιση (συμπεριλαμβανομένης της φθοράς ή της απώλειας αποσκευών)

- αστική ευθύνη
- ασφάλιση υγείας
- ασφάλιση για ατυχήματα, σοβαρές ασθένειες και ασφάλεια ζωής (συμπεριλαμβανομένης της μόνιμης ή προσωρινής ανικανότητας, του επαναπατρισμού).

Ορισμένα από αυτά τα είδη ασφάλισης μπορεί να καλύπτονται ήδη από υπάρχον ασφαλιστήριο συμβόλαιο στον οργανισμό αποστολής ή από άλλο συμβόλαιο που διατηρεί προσωπικά το άτομο. Για παράδειγμα, οι πολίτες της ΕΕ μπορούν να χρησιμοποιούν την ασφαλιστική κάλυψη υγείας της χώρας προέλευσής τους όταν βρίσκονται στο εξωτερικό με την Ευρωπαϊκή Κάρτα Ασφάλισης Ασθένειας.

Κατά τον έλεγχο της ασφαλιστικής σας κάλυψης, δώστε ιδιαίτερη προσοχή στους όρους εφαρμογής της στη χώρα υποδοχής. Μπορείτε να επιλέξετε οποιαδήποτε κατάλληλη ασφαλιστική κάλυψη που προσφέρεται στη χώρα σας.

κ) Υλικοτεχνικές ρυθμίσεις

Ο οργανισμός αποστολής θα πρέπει να αποφασίζει εκ των προτέρων σχετικά με το είδος και τους όρους διαμονής και μετακίνησης.

Εάν ο οργανισμός υποδοχής δεν προσφέρει κατάλυμα, θα πρέπει να μεριμνήσετε για τη διαμονή όποιου ταξιδεύει (σε ξενοδοχείο, ξενώνα ή ενοικιαζόμενο δωμάτιο). Κατά την επιλογή σας θα πρέπει να λάβετε υπόψη την άνεση και την ασφάλεια.

Εάν διοργανώνετε τη μετακίνηση συμμετεχόντων από μειονεκτούντα περιβάλλοντα, θα πρέπει να ελέγξετε την καταλληλότητα του καταλύματος.

ι) Προετοιμασία των εκπαιδευόμενων για την αναχώρηση

Σε πολλές περιπτώσεις, η εμπειρία του Erasmus+ μπορεί να είναι η πρώτη φορά που ταξιδεύει κάποιος στο εξωτερικό. Η εξασφάλιση στοχευμένης και ευρείας προετοιμασίας (σχετικά με τη χώρα υποδοχής και τον πολιτισμό, τη γλώσσα της κ.λπ.) πριν από την αναχώρηση θα είναι χρήσιμη.

Το τι ακριβώς θα περιλαμβάνει η προετοιμασία αυτή θα εξαρτηθεί από την εκάστοτε περίπτωση: ηλικία και προσωπικές ικανότητες των συμμετεχόντων, χώρα προορισμού, ρυθμίσεις παρακολούθησης κ.λπ.

Η συμμετοχή του οργανισμού υποδοχής είναι ζωτικής σημασίας. Ο ρόλος του είναι να παράσχει επαρκείς, ακριβείς και συναφείς πληροφορίες. Όταν οι οργανισμοί αποστολής και υποδοχής συμμετέχουν εξίσου στην προετοιμασία των εκπαιδευόμενων, είναι ευκολότερο για τον οργανισμό υποδοχής να προβεί στις απαραίτητες ρυθμίσεις από την πλευρά του και να αποφύγει τυχόν αλληλεπικάλυψη των προσπαθειών.

Γλωσσική προετοιμασία

- Η παράμετρος αυτή είναι επίσης πολύ σημαντική. Για τον σκοπό αυτόν μπορεί να χρησιμοποιηθεί η πλατφόρμα Ακαδημία της ΕΕ.
- Μπορεί να χορηγηθεί οικονομική στήριξη για γλωσσικούς λόγους εάν ο συμμετέχων δεν μπορεί να λάβει διαδικτυακή γλωσσική υποστήριξη λόγω μη διαθεσιμότητας της απαιτούμενης γλώσσας ή επιπέδου ή λόγω εμποδίων που οφείλονται σε μειονεκτούντα περιβάλλοντα.
- Επιπλέον, μπορεί να χορηγηθεί πρόσθετο ποσό για ενισχυμένη γλωσσική υποστήριξη ανά συμμετέχοντα σε περιπτώσεις παραμονής μακράς διάρκειας ενήλικων εκπαιδευόμενων στο εξωτερικό. Για περισσότερες πληροφορίες, επικοινωνήστε με τον εθνικό σας οργανισμό.

τ) Προετοιμασία των συμμετεχόντων με λιγότερες ευκαιρίες

Για το στάδιο αυτό μπορεί να απαιτηθεί περισσότερος χρόνος και μεγαλύτερη προσπάθεια, και είναι ιδιαίτερα σημαντικό να αναλυθούν οι ανάγκες και οι ικανότητες των συμμετεχόντων με λιγότερες ευκαιρίες, ώστε να διασφαλιστεί σε αυτούς μια επιτυχημένη εμπειρία υψηλής ποιότητας.

Αυτό είναι σημαντικό κατά το στάδιο του σχεδιασμού, ώστε να μπορείτε να προβλέψετε τυχόν έκτακτες δαπάνες που ενδέχεται να προκύψουν (πρόσληψη εξειδικευμένων μεταφορέων για άτομα με προβλήματα κινητικότητας ή ράμπα ή άλλα βοηθήματα, πληρωμή διερμυνέα νοηματικής γλώσσας κ.λπ.).

Δεδομένου ότι οι δαπάνες αυτές δεν καλύπτονται από τις τυποποιημένες κατηγορίες δαπανών του προγράμματος, οι αιτούντες μπορούν να ζητήσουν την κάλυψη αυτών των έκτακτων δαπανών, εφόσον μπορούν να παράσχουν σχετική αιτιολόγηση.

η) Κατάλογος ελέγχου

Πριν από την έναρξη της περιόδου παραμονής στο εξωτερικό, θα πρέπει να ελέγξετε τα ακόλουθα:

- **Η συμφωνία μάθησης** έχει υπογραφεί από τον εκπαιδευόμενο, τους οργανισμούς αποστολής και υποδοχής (για **μεμονωμένους εκπαιδευόμενους**, παραμονή σύντομης ή μακράς διάρκειας). Η συμφωνία μάθησης για ομαδική δραστηριότητα έχει υπογραφεί από τον συνοδό, τους οργανισμούς αποστολής και υποδοχής (για **ομάδες εκπαιδευόμενων**).
- Οι εκπαιδευόμενοι γνωρίζουν τι πρέπει να κάνουν στο πλαίσιο της συμφωνίας κατά τη διάρκεια της παραμονής τους στο εξωτερικό και μετά το πέρας αυτής.

- Ο εκπαιδευόμενος (ή η ομάδα εκπαιδευόμενων) γνωρίζει **πού θα πραγματοποιηθεί η μαθησιακή δραστηριότητα** (εγκαταστάσεις του οργανισμού υποδοχής ή άλλοι χώροι)
- Ο εκπαιδευόμενος έχει έναν **μέντορα** (εάν χρειάζεται) και γνωρίζει τα στοιχεία επικοινωνίας και τον ρόλο του στη δραστηριότητα.
- Έχουν οριστικοποιηθεί όλες οι **ταξιδιωτικές ρυθμίσεις** και υπάρχουν **σχετικά έγγραφα** (π.χ. κράτηση καταλύματος, ταξιδιωτικά εισιτήρια, Ευρωπαϊκή Κάρτα Ασφάλισης Ασθένειας, άλλα είδη ασφάλισης, διαβατήριο ή δελτίο ταυτότητας κ.λπ.)
- Έχει καταρτιστεί βάσει συνεργασίας μεταξύ του οργανισμού αποστολής και του οργανισμού υποδοχής **σχέδιο πιστοποιητικού παρακολούθησης** με τα αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα.

2. Στάδιο υλοποίησης

Το στάδιο αυτό ξεκινά μόλις οι ενήλικες εκπαιδευόμενοι φτάσουν στη χώρα υποδοχής.

Εάν έχετε προβεί στις κατάλληλες προπαρασκευαστικές ενέργειες και έχετε διευθετήσει όλα τα διοικητικά και πρακτικά θέματα (βλ. σημείο XI.1 για τον σχεδιασμό), οι μέντορες και οι ενήλικες εκπαιδευόμενοι θα μπορέσουν να επικεντρωθούν στην εφαρμογή της συμφωνίας μάθησης.

Από την άποψη της διαχείρισης του σχεδίου, το σημαντικότερο καθήκον του οργανισμού αποστολής κατά τη διάρκεια αυτού του σταδίου είναι να παρακολουθεί ενεργά τις εξελίξεις στον οργανισμό υποδοχής.

α) Παρουσίαση της χώρας υποδοχής και του οργανισμού υποδοχής στους εκπαιδευόμενους

Θα πρέπει να εξασφαλιστεί η μετακίνηση ώστε η εμπειρία των εκπαιδευόμενων να ξεκινήσει με άνετο και καθυστερητικό τρόπο.

Όταν μεταβαίνει μόνο ένα άτομο στο εξωτερικό, ο μέντορας του οργανισμού αποστολής μπορεί να το συνοδεύσει στο ταξίδι και τις πρώτες ημέρες του στον οργανισμό υποδοχής, εάν χρειάζεται.

Το Erasmus+ παρέχει κονδύλια για τους εν λόγω «συνοδούς». Ωστόσο, η επιλογή αυτή θα πρέπει να χρησιμοποιείται περιορισμένα. Αφορά κυρίως περιπτώσεις μακροχρόνιας παραμονής του/των εκπαιδευόμενου/-ων, στις οποίες ο συνοδός μένει μόνο τις πρώτες 2 έως 3 ημέρες.

Είναι δυνατή η πρόβλεψη εξαιρέσεων, εφόσον αυτό απαιτείται για ειδικούς λόγους, όπως η συναισθηματική ευαισθησία ή οι ιατρικές παθήσεις (στην περίπτωση αυτή, μπορεί να προσληφθεί επαγγελματίας βοηθός). Όταν χρησιμοποιείτε τις ρυθμίσεις που αφορούν τους συνοδούς στο πλαίσιο

της επιχορήγησης, πρέπει να έχετε υπόψη ότι είστε υπεύθυνοι για την αποτελεσματική χρήση των κονδυλίων του Erasmus+.

Γενικά, στις περιπτώσεις ομάδων εκπαιδευόμενων, ένας ή περισσότεροι εξειδικευμένοι εκπαιδευτές (συνοδοί) από τον οργανισμό αποστολής πρέπει να συνοδεύουν τους εκπαιδευόμενους καθ' όλη τη διάρκεια της παραμονής τους και να συμμετέχουν στην υλοποίηση ολόκληρου του προγράμματος μάθησης.

- ➔ Ο αριθμός των συνοδών μπορεί να ποικίλλει ανάλογα με το μέγεθος ή τις ειδικές ανάγκες της ομάδας. Συνιστάται οι συνοδοί να καθοδηγούν τους εκπαιδευόμενους, να παρέχουν βοήθεια κατά τη διάρκεια της δραστηριότητας και να διευκολύνουν την επικοινωνία και τη συνεργασία μεταξύ του οργανισμού υποδοχής και των εκπαιδευόμενων.

Δεδομένου ότι ορισμένοι εκπαιδευόμενοι ενδέχεται να είναι άτομα με λιγότερες ευκαιρίες (ιδίως εκπαιδευόμενοι με χαμηλό επίπεδο δεξιοτήτων), ο συμπληρωματικός ρόλος του συνοδού-εκπαιδευτή έχει μεγάλη σημασία για την αποτελεσματικότητα της μαθησιακής δραστηριότητας. Οι συνοδοί θα πρέπει να ενημερώνουν τον οργανισμό υποδοχής για τυχόν ειδικές ανάγκες ή ειδική απαιτούμενη στήριξη.

Συνιστάται τουλάχιστον ένας εκπρόσωπος του οργανισμού υποδοχής να καλωσορίζει τον/τους εκπαιδευόμενο/-ους κατά την άφιξη του/τους, για να ξεκινήσει η διαδικασία εξοικείωσης.

- ➔ Για το καθήκον αυτό ο πλέον κατάλληλος είναι ο μέντορας του εκπαιδευόμενου στον οργανισμό υποδοχής. Εάν ο εκπαιδευόμενος ταξιδεύει μόνος, ένα άτομο από τον οργανισμό υποδοχής μπορεί να φροντίσει να μεταφέρει το άτομο αυτό στο κατάλυμα του και να του εξηγήσει πώς θα κυλήσει η επόμενη ημέρα. Συνιστάται επίσης ο οργανισμός υποδοχής να παρέχει μια γενική εικόνα του τι να περιμένει ο εκπαιδευόμενος καθ' όλη τη διάρκεια της παραμονής του.

Ο μέντορας στον οργανισμό υποδοχής μπορεί να ενεργεί ως διαμεσολαβητής και πηγή πληροφοριών για τα ακόλουθα κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ένταξης:

- **παρουσίαση του οργανισμού υποδοχής** — το συγκεκριμένων τμημάτων του, του προσωπικού και των εκπαιδευόμενων, των παρεχόμενων ευκαιριών κατάρτισης.
- **παρουσίαση της χώρας υποδοχής** — της/των γλώσσας/-ών, των κοινωνικών και πολιτισμικών χαρακτηριστικών κ.λπ.
- **καθημερινή ζωή στην πόλη υποδοχής** — επιλογές τοπικών δημόσιων συγκοινωνιών, εστιατόρια, αγορές, πολιτιστικές δραστηριότητες, σημεία ενδιαφέροντος, δραστηριότητες για τον ελεύθερο χρόνο.
- **μαθησιακές πτυχές** — το πρόγραμμα μάθησης, το χρονοδιάγραμμα της κατάρτισης στον οργανισμό υποδοχής, οι εκπαιδευτές, τα αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα, οι παρεχόμενες ευκαιρίες μάθησης, η γλωσσική υποστήριξη, το εκπαιδευτικό υλικό, οι μέθοδοι και οι τεχνικές εκπαίδευσης κ.λπ.

● **b) Υποστήριξη και παρακολούθηση κατά τη διάρκεια της δραστηριότητας για ατομικές δραστηριότητες κινητικότητας**

Για τη συναισθηματική ευημερία και τη μαθησιακή επιτυχία τους, είναι σημαντικό οι εκπαιδευόμενοι να αισθάνονται ότι έχουν υποστήριξη κατά τη διάρκεια της παραμονής τους στο εξωτερικό, παρά το γεγονός ότι βρίσκονται μακριά από το οικείο περιβάλλον τους. Εκτός από την πρόοδο στη μάθηση, οι οργανισμοί αποστολής και υποδοχής θα πρέπει να παρακολουθούν και τη συναισθηματική κατάσταση των εκπαιδευόμενων καθ' όλη τη διάρκεια της παραμονής τους.

Το σημαντικότερο στοιχείο είναι να διασφαλίζεται ότι ο εκπαιδευόμενος γνωρίζει ποιοι είναι οι μέντορές του και στους δύο οργανισμούς, ποια είναι τα άτομα με τα οποία μπορεί να επικοινωνήσει σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης, καθώς και σε ποια άλλα άτομα μπορεί να απευθυνθεί όταν οι μέντορες δεν είναι διαθέσιμοι.

Ο μέντορας και το λοιπό προσωπικό του οργανισμού υποδοχής πρέπει να προσφέρουν ενεργά τη βοήθειά τους στον εκπαιδευόμενο ώστε να διασφαλίζεται το καλύτερο δυνατό μαθησιακό αποτέλεσμα, ιδίως στο πρώτο μέρος της περιόδου όταν όλα είναι καινούργια για τον εκπαιδευόμενο.

Ο μέντορας παρακολουθεί επίσης τη δέσμευση και τη συμμετοχή του εκπαιδευόμενου στις μαθησιακές δραστηριότητες. Μπορεί επίσης να καταβάλει ιδιαίτερη προσπάθεια για τους εκπαιδευόμενους που χρειάζονται βοήθεια με γλωσσικά και τεχνικά ζητήματα στην αρχή της παραμονής τους.

Οι εκπαιδευόμενοι μπορεί να αντιμετωπίσουν διάφορες προκλήσεις: δυσκολία στη χρήση της τοπικής γλώσσας, αίσθημα μοναξιάς και κοινωνικής απομόνωσης, απογοήτευση, κ.λπ. Το καθήκον του μέντορα είναι να συμβάλει στην αντιμετώπιση των ζητημάτων αυτών, πιθανώς με τη βοήθεια των συναδέλφων εκπαιδευτικών και του λοιπού προσωπικού στον οργανισμό υποδοχής.

Η συμφωνία μάθησης περιλαμβάνει παράγραφο σχετικά με τις ρυθμίσεις παρακολούθησης, καθοδήγησης και υποστήριξης. Στο πλαίσιο αυτό θα πρέπει να καθορίζεται χρονοδιάγραμμα τακτικών επαφών μεταξύ του/των εκπαιδευόμενου/-ων και του οργανισμού αποστολής, καθώς και των δύο μεντόρων και του εκπαιδευόμενου.

c) Εξαιρετικές περιστάσεις κατά τη διάρκεια της παραμονής στο εξωτερικό

Απρόβλεπτα γεγονότα μπορούν να συμβούν κατά τη διάρκεια οποιασδήποτε δραστηριότητας. Για την αντιμετώπιση του ενδεχομένου αυτού, ο οργανισμός αποστολής πρέπει να καταρτίσει σχέδια έκτακτης ανάγκης πριν από την αναχώρηση των εκπαιδευόμενων από τη χώρα προέλευσής τους.

Αυτό μπορεί να λάβει τη μορφή ενός **πακέτου πληροφοριών για τους εκπαιδευόμενους**, το οποίο καταρτίζεται από τους μέντορες και περιγράφει πιθανές καταστάσεις έκτακτης ανάγκης και τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν.

Το πακέτο αυτό θα πρέπει να περιλαμβάνει πληροφορίες, μεταξύ των οποίων **σημαντικοί αριθμοί τηλεφώνου και διευθύνσεις, κοντινά νοσοκομεία, αστυνομικά τμήματα και οι αρμόδιες διπλωματικές και προξενικές αρχές.**

Ως κατάσταση έκτακτης ανάγκης μπορεί να οριστεί μια ακραία κατάσταση που μπορεί να οδηγήσει σε σοβαρή διαταραχή της περιόδου μάθησης και η οποία απαιτεί επείγουσα δράση (δεν πρόκειται δηλαδή για καθημερινά προβλήματα).

Γενικά, μπορούν να προκύψουν δύο είδη καταστάσεων έκτακτης ανάγκης: προσωπικές καταστάσεις έκτακτης ανάγκης που σχετίζονται με τον εκάστοτε εκπαιδευόμενο (π.χ. τραυματισμός ή ασθένεια) και εξωτερικές καταστάσεις έκτακτης ανάγκης (π.χ. φυσικές καταστροφές, κρίσεις δημόσιας ασφάλειας) που επηρεάζουν το μαθησιακό περιβάλλον.

Σε περίπτωση κατάστασης έκτακτης ανάγκης, θα πρέπει να ληφθεί απόφαση σχετικά με το αν θα πρέπει να συνεχιστεί ή όχι η δραστηριότητα. Πρόκειται για **κοινή απόφαση μεταξύ των οργανισμών αποστολής και υποδοχής και του/των εκπαιδευόμενου/-ων**. Εάν ένας εκπαιδευόμενος εκφράσει ισχυρή επιθυμία να διακόψει ή να τερματίσει την παραμονή του, αυτό θα πρέπει να γίνει σεβαστό. Μπορεί επίσης να εξεταστεί το ενδεχόμενο διακοπής και συνέχισης της παραμονής σε μεταγενέστερο χρόνο.

Όσον αφορά τα σχετικά διοικητικά ζητήματα, **ο εθνικός οργανισμός της χώρας αποστολής** είναι ο πλέον κατάλληλος για την παροχή συμβουλών, καθώς επιβλέπει τη συμφωνία επιχορήγησης βάσει της οποίας χρηματοδοτείται η δραστηριότητα.

Οι περισσότερες καταστάσεις έκτακτης ανάγκης δεν απαιτούν την αντιμετώπιση τέτοιου είδους διοικητικών ζητημάτων, αλλά εάν η κατάσταση έκτακτης ανάγκης έχει ως αποτέλεσμα πρόσθετες δαπάνες ή τον πρόωγο τερματισμό της δραστηριότητας, τότε ο οργανισμός μπορεί να παράσχει καθοδήγηση σχετικά με τους εφαρμοστέους κανόνες.

Εάν δηλωθεί ότι οι περιστάσεις εκφεύγουν του ελέγχου του οργανισμού (ανωτέρα βία), αυτό αυξάνει την ευελιξία των κανόνων του προγράμματος.

d) Προκλήσεις που μπορεί να αντιμετωπίσουν οι εκπαιδευόμενοι κατά τη διάρκεια της παραμονής τους

Ανεξάρτητα από τις προσπάθειες που καταβάλλονται για την προετοιμασία τους για τη παραμονή τους στο εξωτερικό, οι ενήλικες εκπαιδευόμενοι μπορεί να έρθουν αντιμέτωποι με διάφορες δυσκολίες.

Ασφαλώς, σε περίπτωση προβλημάτων, συνιστάται η επικοινωνία με το προκαθορισμένο προσωπικό υποστήριξης στον οργανισμό υποδοχής ή με τον συντονιστή του σχεδίου στον οργανισμό αποστολής.

Παρακάτω παρατίθεται κατάλογος με τις πιθανές δυσκολίες και συμβουλές σχετικά με τον τρόπο αντιμετώπισής τους:

Γλωσσικά εμπόδια

Οι εκπαιδευόμενοι μπορεί να έχουν διαφορετικά επίπεδα εξοικείωσης με την τοπική γλώσσα, με αποτέλεσμα να επηρεάζεται η ικανότητά τους να κατανοούν ή να εκφράζονται.

Συμβουλή — οι εκπαιδευόμενοι θα πρέπει να πάρουν ένα λεξικό και/ή να εγκαταστήσουν εφαρμογή μετάφρασης στο τηλέφωνό τους.

- **Κοινωνικές και πολιτιστικές διαφορές**

Η παραμονή στο εξωτερικό μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα οι εκπαιδευόμενοι να ανακαλύψουν ότι ορισμένα πράγματα που είναι φυσιολογικά στη χώρα προέλευσής τους είναι απαράδεκτα στη χώρα υποδοχής και αντιστρόφως.

Συμβουλή — εάν οι εκπαιδευόμενοι βρεθούν σε μια κατάσταση που δεν ξέρουν τι να κάνουν, θα πρέπει να παρατηρήσουν τη συμπεριφορά των άλλων. Μπορούν επίσης να ρωτήσουν άλλους ανθρώπους τι πρέπει να κάνουν.

- **Πρακτικά ζητήματα**

Προσαρμογή στην τοπική κουζίνα, στις τοπικές δημόσιες συγκοινωνίες, χρήση πλυντηρίων κ.λπ.

Συμβουλή — ο μέντορας στον οργανισμό υποδοχής θα πρέπει να εξηγήσει όσο το δυνατόν περισσότερα από αυτά τα πρακτικά ζητήματα κατά την άφιξη του εκπαιδευόμενου.

- **Ψυχολογικές δυσκολίες**

Οι εκπαιδευόμενοι μπορεί να νιώθουν νοσταλγία ή μοναξιά όταν περιβάλλονται από άτομα που έχουν διαφορετικά ενδιαφέροντα, εμφάνιση, γλώσσα κ.λπ.

Συμβουλή — οι μέντορες θα πρέπει να ενθαρρύνουν τους εκπαιδευόμενους να συνεχίσουν να αλληλεπιδρούν με άτομα στην πόλη υποδοχής και να βεβαιωθούν ότι δεν χάνουν εμπειρίες που μπορούν να τους προσφέρουν πολλά.

3. Στάδιο παρακολούθησης

Το στάδιο της παρακολούθησης ξεκινά όταν ο εκπαιδευόμενος επιστρέφει στον οργανισμό αποστολής και περιλαμβάνει αξιολόγηση και βασικά συμπεράσματα από την εμπειρία.

Το περιεχόμενο του σταδίου παρακολούθησης θα πρέπει να ορίζεται σαφώς στη συμφωνία μάθησης και αποκλίσεις θα πρέπει να επιτρέπονται μόνο για να αποτυπωθούν αλλαγές που ενδέχεται να προκύψουν στο στάδιο της υλοποίησης.

α) Αξιολόγηση (μαθησιακά αποτελέσματα / οργανισμός υποδοχής)

Η αξιολόγηση πραγματοποιείται συνήθως κατά τις τελευταίες ημέρες της παραμονής του εκπαιδευόμενου στον οργανισμό υποδοχής, αν και μπορεί επίσης να συνεχιστεί μετά την επιστροφή του στον οργανισμό αποστολής.

Αξιολογούνται τόσο ο/οι εκπαιδευόμενος/-οι όσο και ο οργανισμός υποδοχής.

Αξιολόγηση του οργανισμού

Στη συνέχεια, αποτελεί συνιστώμενη πρακτική ο οργανισμός αποστολής να παρακολουθεί τα αποτελέσματα της αξιολόγησης με σκοπό τη βελτίωση των μελλοντικών δραστηριοτήτων. Όχι απαραίτητα μετά από κάθε σχέδιο Erasmus+ — μπορεί να είναι πιο χρήσιμο να αναλύεται η έκβαση των δραστηριοτήτων μετά την ολοκλήρωση περισσότερων δραστηριοτήτων.

Ποια αποτελέσματα επιτύχαμε; Πώς μπορούμε να βελτιωθούμε; Η συμμετοχή των οργανισμών υποδοχής σε αυτήν τη διαδικασία μπορεί να είναι πολύ χρήσιμη, ιδίως εάν ο οργανισμός σας συνεργάζεται τακτικά με τον ίδιο εταίρο.

b) Αναγνώριση μαθησιακών αποτελεσμάτων — τεκμηρίωση

Η αναγνώριση των μαθησιακών αποτελεσμάτων είναι η διαδικασία χορήγησης επίσημου καθεστώτος στις γνώσεις, τις δεξιότητες και τις ικανότητες που αποκτήθηκαν κατά τη διάρκεια της περιόδου μάθησης του ενήλικου εκπαιδευόμενου στο εξωτερικό ⁽⁴⁾.

Οι ελάχιστες απαιτήσεις για την αναγνώριση περιλαμβάνουν την τεκμηρίωση (απαρίθμηση) των μαθησιακών αποτελεσμάτων και την πιστοποίησή τους με την επίσημη συμφωνία (υπογεγραμμένη) του οργανισμού υποδοχής, το οποίο αποτελεί το ίδρυμα που υλοποίησε το πρόγραμμα που παρακολούθησε ο εκπαιδευόμενος.

Συνιστάται θερμά ο οργανισμός αποστολής να υπογράψει και αυτός το εν λόγω έγγραφο, παρότι αυτό δεν απαιτείται επισήμως.

Τυποποιημένο έγγραφο — Κινητικότητα Europass

Ένας εύκολος τρόπος πιστοποίησης των μαθησιακών αποτελεσμάτων στο πλαίσιο του Erasmus+ είναι η κινητικότητα Europass — ένα τυποποιημένο έγγραφο που έχει σχεδιαστεί ειδικά για τον σκοπό αυτόν.

Η πανευρωπαϊκή τυποποίηση και η δυνατότητα καταχώρισης των μαθησιακών αποτελεσμάτων στο εθνικό κέντρο Europass του εκπαιδευόμενου — ένα εξειδικευμένο ίδρυμα ανεξάρτητο τόσο από τον οργανισμό αποστολής όσο και από τον οργανισμό υποδοχής — ενισχύει τη νομιμότητα του εγγράφου.

c) Κοινοποίηση των αποτελεσμάτων

As a beneficiary of EU funding, your organisation has an obligation to share and promote the results created with the support of EU funds.

Ως δικαιούχος χρηματοδότησης από την ΕΕ, ο οργανισμός σας έχει την υποχρέωση να κοινοποιεί και να προωθεί τα αποτελέσματα που παράγονται με τη στήριξη κονδυλίων της ΕΕ.

Η κοινοποίηση πραγματοποιείται σε δύο επίπεδα: εντός του οργανισμού σας και προς τα έξω, στο κοινό και σε άλλους οργανισμούς ή δημόσιους φορείς στην περιοχή σας.

Στην **έκθεση σχεδίου** που πρέπει να συντάξετε για τον εθνικό σας οργανισμό, θα κληθείτε να αναφερθείτε στους τρόπους με τους οποίους τηρήσατε τις απαιτήσεις επικοινωνίας και προωθήσατε τις δραστηριότητές σας.

Η επένδυση χρόνου και προσπάθειας για την κοινοποίηση των αποτελεσμάτων θα αυξήσει τα οφέλη που αποκομίζετε από την υλοποίηση του σχεδίου σας, καθώς και τη βαθμολογία αξιολόγησης της έκθεσης του σχεδίου σας. Οι εκπαιδευόμενοι που επιστρέφουν θα έχουν ιστορίες να πουν οι οποίες μπορούν να αποτελέσουν έναυσμα για κάποιους τόσο εντός όσο και εκτός του οργανισμού σας, αυξάνοντας περισσότερο την προβολή σας και καταδεικνύοντας τον ανοικτό χαρακτήρα και τη φιλοευρωπαϊκή νοοτροπία του οργανισμού σας.

(4) Cedefop 2014: Ορολογία της ευρωπαϊκής πολιτικής για την εκπαίδευση και την κατάρτιση.

Πράγματι, οι εκπαιδευόμενοι που έχουν συμμετάσχει σε επιτυχημένες περιόδους μάθησης Erasmus+ στο εξωτερικό είναι οι καλύτεροι πρεσβευτές για τον οργανισμό σας και για τυχόν μελλοντικά σχέδια που επιθυμείτε να υλοποιήσετε, καθώς και για το πρόγραμμα Erasmus+ γενικότερα.

- Σε όλες τις δραστηριότητες επικοινωνίας, οφείλτε να αναγνωρίζετε τη στήριξη που παρέχει η ΕΕ συμπεριλαμβάνοντας τον **επίσημο λογότυπο και τη γραφική ταυτότητα του Erasmus+**. Περισσότερες πληροφορίες θα βρείτε στην ακόλουθη διεύθυνση:

- Ευρωπαϊκό έμβλημα - σημαία & δήλωση αποποίησης ευθύνης
- Οπτική ταυτότητα της ΕΕ

Συμβουλές για την προώθηση του σχεδίου σας Erasmus+

- **Εκδηλώσεις με επίκεντρο τους ενήλικες εκπαιδευόμενους** — οι εκπαιδευόμενοι που επιστρέφουν μπορούν να παρουσιάσουν την περίοδο μάθησής τους στο εξωτερικό σε ένα ευρύτερο κοινό, ώστε να εκθέσουν τις προσωπικές τους εμπειρίες και τα επιτεύγματά τους.

Παράδειγμα — έκθεση ή συζήτηση

- **Μέντορας / λοιπό προσωπικό** — τα μέλη του προσωπικού που έχουν εργαστεί για την προετοιμασία και την υλοποίηση της δραστηριότητας θα έχουν αποκτήσει πολύτιμη πείρα και δεξιότητες. Μπορούν ενδεχομένως να διοργανώσουν ένα σεμινάριο ή να παρουσιάσουν το έργο τους σε τοπικούς φορείς χάραξης πολιτικής, σε άλλους οργανισμούς της περιοχής σας ή στα τοπικά μέσα ενημέρωσης.

Παράδειγμα — προωθητικό βίντεο ή παρουσίαση για να προβληθούν τα μοναδικά οφέλη που αποκομίζει κάποιος που εργάζεται στον οργανισμό σας λόγω της συμμετοχής σας στο Erasmus+.

- **Άλλοι οργανισμοί στην περιοχή σας** — η παρουσίαση της πείρας που αποκομίσατε από το σχέδιό σας και των αποτελεσμάτων που επιτύχατε μπορεί να παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον για άλλους διαφόρων ειδών οργανισμούς της τοπικής σας κοινότητας.
- **Μαρτυρίες** — εάν ζητήσετε από τους εκπαιδευόμενους που επιστρέφουν να καταγράψουν γραπτώς ή με άλλον τρόπο τις εμπειρίες τους, μπορείτε να χρησιμοποιήσετε τις μαρτυρίες αυτές για διάφορους σκοπούς επικοινωνίας και προώθησης (π.χ. ενημερωτικά δελτία, ιστολόγια, μέσα κοινωνικής δικτύωσης). Παράδειγμα — δημιουργήστε ένα ιστολόγιο στην πλατφόρμα EPALe.
- **Επικοινωνία με τα τοπικά μέσα ενημέρωσης** — τα μέσα ενημέρωσης στην περιοχή σας μπορεί να θέλουν να δημοσιεύσουν μια ιστορία σχετικά με τους εκπαιδευόμενους που ολοκλήρωσαν επιτυχώς μια περίοδο μάθησης στο εξωτερικό και σχετικά με τα οφέλη που αποκόμισαν.
- **Εθνικός οργανισμός** — εάν πιστεύετε ότι ορισμένες από τις μαθησιακές σας δραστηριότητες στο εξωτερικό ήταν ιδιαίτερα επιτυχημένες ή ενδεικτικές του αντίκτυπου που έχει το Erasmus+ σε οργανισμούς και άτομα, είναι σκόπιμο να μιλήσετε για αυτό με τον εθνικό σας οργανισμό. Μέρος του έργου των οργανισμών είναι ο εντοπισμός και η συλλογή επιτυχημένων παραδειγμάτων, για την προώθηση του προγράμματος σε ολόκληρη την ΕΕ. Ίσως το σχέδιό σας να γίνει ένα από αυτά!

- **Δραστηριότητες αποφοίτων** — ανάλογα με τη χώρα στην οποία έχετε την έδρα σας, μπορεί να υπάρχουν ενώσεις ή άλλα είδη δικτύων αποφοίτων για άτομα που έχουν ολοκληρώσει μια δραστηριότητα Erasmus+. Ο εθνικός σας οργανισμός μπορεί να σας παράσχει περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τέτοιου είδους ευκαιρίες.
- Πλατφόρμα αποτελεσμάτων σχεδίων Erasmus+ — πρόκειται για ένα εργαλείο ενημέρωσης του κοινού, το οποίο φιλοξενεί ενδιαφέρον περιεχόμενο σχετικά με το πρόγραμμα και τα χρηματοδοτούμενα σχέδια (περιλήψεις σχεδίων, εργασίες σε εξέλιξη κ.λπ.).

Αναφορτώστε τα προϊόντα του σχεδίου σας (προγράμματα, ερευνητικές εκθέσεις κ.λπ.) στην πλατφόρμα και θα είναι διαθέσιμα σε άλλους ευρωπαϊκούς οργανισμούς, για την ανάδειξη βέλτιστων πρακτικών στο πλαίσιο του Erasmus+.

Έχετε υπόψη ότι άλλοι οργανισμοί ή ενδιαφερόμενα μέρη **ενδιαφέρονται εξίσου για τη διαδικασία** που οδήγησε στα μαθησιακά αποτελέσματα, όσο και για τα ίδια τα αποτελέσματα.

Για παράδειγμα, θα ήθελαν να γνωρίζουν τους βασικούς παράγοντες που έδωσαν τη δυνατότητα στον οργανισμό σας να επιτύχει τα αποτελέσματα.

4. Στάδιο παρακολούθησης — υποβολή εκθέσεων

α. Απαιτήσεις υποβολής εκθέσεων για τους εκπαιδευόμενους που επιστρέφουν και τον οργανισμό αποστολής

- **Έκθεση σχεδίου — από τον οργανισμό αποστολής**

Η υποβολή εκθέσεων για τα σχέδια κινητικότητας Erasmus+ πραγματοποιείται στο διαδικτυακό εργαλείο που ονομάζεται Beneficiary Module (Ενότητα για τους δικαιούχους). Στο εργαλείο αυτό, ο υπεύθυνος επικοινωνίας του οργανισμού αποστολής καταχωρίζει τις δραστηριότητες που πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο του σχεδίου.

Η έκθεση σχεδίου πρέπει να υποβληθεί εντός 60 ημερών από τη λήξη της περιόδου του σχεδίου.

- **Εκθέσεις συμμετεχόντων**

Μετά την ολοκλήρωση μιας δραστηριότητας του Erasmus+, ο συμμετέχων καλείται να συμπληρώσει μια διαδικτυακή έρευνα ανατροφοδότησης — μια «έκθεση συμμετέχοντος».

Το έντυπο αποστέλλεται αυτόματα από την ενότητα Beneficiary Module με τη μορφή μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, με σύνδεσμο προς το έντυπο της έρευνας.

Για ομάδες εκπαιδευόμενων, η έρευνα ανατροφοδότησης αποστέλλεται στον βασικό συνοδό, ο οποίος υποβάλλει την έκθεση για την εμπειρία της ομάδας.

Το μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου αποστέλλεται μόνον έπειτα:

1. από την ολοκλήρωση της παραμονής στο εξωτερικό

2. από την καταχώριση της παραμονής στην ενότητα Beneficiary Module (κατάσταση «Ολοκληρώθηκε»)

3. από την ορθή καταχώριση της διεύθυνσης ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του συμμετέχοντος.

Εάν πληρούνται αυτές οι προϋποθέσεις και η έκθεση δεν έχει ακόμη αποσταλεί, θα πρέπει να επικοινωνήσετε με τον συμμετέχοντα.

Οι συμμετέχοντες θα πρέπει να ελέγχουν επιμελώς τα μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που λαμβάνουν, συμπεριλαμβανομένων των φακέλων ανεπιθύμητων μηνυμάτων.

Η συμπλήρωση της έκθεσης συμμετέχοντος είναι υποχρεωτική και αποτελεί κοινή ευθύνη του ενήλικου εκπαιδευόμενου (ή του συνοδού) και του οργανισμού αποστολής, όπως ορίζεται στη συμφωνία επιχορήγησης.

Οι εκθέσεις συμμετεχόντων αποτελούν σημαντικό μέρος της έκθεσης σχεδίου, καθώς οι απαντήσεις των διαφόρων συμμετεχόντων θα συγκεντρωθούν και θα συμπεριληφθούν στην έκθεση.

Εάν οι εκπαιδευόμενοι δεν απαντήσουν στην έρευνα, η βαθμολογία αξιολόγησης του σχεδίου στην τελική έκθεση θα είναι χαμηλότερη.

Οι εκθέσεις συμμετεχόντων αποτελούν επίσης πολύτιμο εργαλείο για τη συγκέντρωση πληροφοριών σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο ο οργανισμός σας θα μπορούσε να υλοποιήσει περαιτέρω σχέδια Erasmus+ στο μέλλον.

Συνιστάται θερμά, μόλις ο εκπαιδευόμενος επιστρέψει από την παραμονή του στο εξωτερικό, ο υπεύθυνος επικοινωνίας του σχεδίου να προσπαθήσει να δώσει συνέχεια με την υποβολή εκθέσεων.

Εάν οι εκπαιδευόμενοι δυσκολεύονται να συμπληρώσουν την έρευνα, θα πρέπει να τους παρασχεθεί βοήθεια από τους συνοδούς τους.

Για να εξασφαλιστεί ότι επαρκής αριθμός συμμετεχόντων απαντά στην έρευνα, συνιστάται θερμά να ενημερώνονται οι εκπαιδευόμενοι σχετικά με την υποχρέωση αυτή και να επισημαίνεται η σημασία της πριν από την έναρξη της παραμονής τους στο εξωτερικό.

XII. Παραδείγματα ορθής πρακτικής

Στα παραδείγματα ορθής πρακτικής αναδεικνύονται πρότυπα υψηλής ποιότητας και υποδειγματικές επιδόσεις σε υλοποιηθέντα σχέδια. Παρουσιάζουν τι μπορεί να επιτευχθεί με τη σωστή προσέγγιση, τους κατάλληλους πόρους και τις δέουσες δεσμεύσεις.

Μπορούν επίσης να αποτελέσουν πηγή έμπνευσης για οργανισμούς που αναζητούν ιδέες για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση του δικού τους σχεδίου Erasmus+.

Μολονότι η μάθηση στο εξωτερικό παρουσιάζει πολλά πλεονεκτήματα για τους ενήλικες εκπαιδευόμενους, είναι σημαντικό να λαμβάνονται υπόψη οι ατομικές περιστάσεις, συμπεριλαμβανομένων των οικονομικών περιορισμών, των οικογενειακών υποχρεώσεων και των προσωπικών στόχων.

Οι εκπαιδευόμενοι θα πρέπει να σταθμίζουν προσεκτικά το κόστος και τα οφέλη των διεθνών μαθησιακών εμπειριών και οι οργανισμοί θα πρέπει να τις σχεδιάζουν αναλόγως.

1. Για να εξασφαλίσετε ότι το σχέδιό σας είναι επωφελές για τους ενήλικες εκπαιδευόμενους, είναι σημαντικό να εξετάσετε με ποιον τρόπο μπορείτε:

- να δημιουργήσετε μια ισχυρή αίσθηση κοινότητας μεταξύ των εκπαιδευόμενων
- να αντιμετωπίσετε δεόντως τις ανισότητες ή το άγχος — όλοι έχουν σημασία
- να καλλιεργήσετε ένα αίσθημα αξιοπιστίας — κάθε εκπαιδευόμενος μπορεί να βασίζεται στους άλλους εκπαιδευόμενους ή σε εκπαιδευτές ή συνοδούς
- να δημιουργήσετε μια θετική εικόνα για τις προκλήσεις, ώστε να διευκολύνετε τους εκπαιδευόμενους να εγκαταλείψουν το περιβάλλον ασφάλειάς τους, προωθώντας την προσωπική ανάπτυξη και εξέλιξη
- να διατηρήσετε καλή επικοινωνία με τους εκπαιδευόμενους κατά τη διάρκεια της παραμονής τους
- να προετοιμάσετε τους εκπαιδευόμενους ώστε να κατανοήσουν και να εκτιμήσουν διαφορετικούς πολιτισμούς, έθιμα και προοπτικές
- να συμβάλετε ώστε οι εκπαιδευόμενοι να διαμορφώσουν τη γενική άποψη ότι η μάθηση είναι πολύτιμη

Επιλεγμένα σχέδια ως παραδείγματα ορθής πρακτικής:

Σχέδιο Erasmus+ Ομαδική παραμονή ενήλικων εκπαιδευόμενων	Αριθμός συμμετεχόντων: 10 συν 4 συνοδοί
Χώρα του οργανισμού αποστολής: Γερμανία	Οργανισμός υποδοχής Ινστιτούτο Goethe στη Βαρκελώνη, Ισπανία
Διάρκεια της παραμονής 5 ημέρες	
Θέμα/-τα που καλύφθηκε/-αν — κοινωνική ένταξη και δεξιότητες ζωής Ένταξη προσφύγων. • Οι ενήλικες εκπαιδευόμενοι (πρόσφυγες) έμαθαν γερμανικά καθώς και πολιτιστικά, γεωγραφικά και ιστορικά στοιχεία για τη Γερμανία. Παρακολούθησαν επίσης μαθήματα κατάρτισης σχετικά με την ένταξη και επισκέφθηκαν μια άλλη ομάδα προσφύγων στη Βαρκελώνη.	

Σύντομη περιγραφή του σχεδίου και συμβουλές

- **Δραστηριότητες** — πολιτιστικές εμπειρίες, επισκέψεις σε μουσεία, κυνήγι θησαυρού (geocaching) («γερμανικά ίχνη στη Βαρκελώνη») που διοργάνωσε ο οργανισμός υποδοχής· επισκέψεις μάθησης και μελέτης κατά τη διάρκεια κύκλου μαθημάτων γερμανικής γλώσσας στο Ινστιτούτο Goethe· συζητήσεις και εργαστήρια σχετικά με την ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία μεταξύ του προσωπικού και των εκπαιδευόμενων του Ινστιτούτου Goethe.
- **Μαρτυρίες** — οι επισκέψεις ήταν πολύ επιτυχημένες για τα μαθησιακά αποτελέσματα, καθώς η αλληλεπίδραση με άλλους εκπαιδευόμενους έκανε τους συμμετέχοντες να συνειδητοποιήσουν ότι τα περισσότερα άτομα που μαθαίνουν γερμανική γλώσσα αντιμετωπίζουν τα ίδια προβλήματα.
Επιπλέον, οι εκπαιδευόμενοι μοιράστηκαν τον τρόπο με τον οποίο κατόρθωσαν να ξεπεράσουν τις επιφυλάξεις και τις προκαταλήψεις τους. Η ομάδα ήταν ιδιαίτερα δημιουργική όσον αφορά τις τεχνικές και τις μεθόδους για την αντιμετώπιση των στερεοτύπων, των προκαταλήψεων και των παρανοήσεων σχετικά με ορισμένες ομάδες ανθρώπων. Για παράδειγμα, οι εκπαιδευόμενοι θεώρησαν ότι ο αναστοχασμός, η περαιτέρω μάθηση, η αλληλεπίδραση και η οικοδόμηση σχέσεων, η εκπαίδευση σχετικά με την πολιτισμική συνείδηση και η αναζήτηση επαγγελματικής βοήθειας αποτελούν όλα παράγοντες καίριας σημασίας που βοηθούν τους πρόσφυγες να εγκατασταθούν στο καινούργιο σπίτι τους.
- **Σύσταση από τον οργανισμό αποστολής** — μια ομάδα ενήλικων εκπαιδευόμενων θα πρέπει να συνοδεύεται από αρκετούς συνοδούς από τον οργανισμό αποστολής (τουλάχιστον έναν εκπαιδευτικό και ένα άτομο υπεύθυνο για τη διαχείριση των μαθησιακών δραστηριοτήτων).

Δραστηριότητα Erasmus+ Ομαδική παραμονή ενήλικων εκπαιδευόμενων	Αριθμός συμμετεχόντων 2 συν 1 συνοδός
Χώρα του οργανισμού αποστολής Πορτογαλία	Οργανισμός υποδοχής ΜΚΟ, Χάγη, Κάτω Χώρες
Διάρκεια της παραμονής 3 ημέρες	
Θέμα/-τα που καλύφθηκε/-αν — ενεργός συμμετοχή στα κοινά / διαπροσωπικές δεξιότητες / πολιτισμική συνείδηση Το θέμα του σχεδίου ήταν « Οι ελευθερίες μας », με στόχο τη μάθηση και τον προβληματισμό για τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα και τον ρόλο τους στη διασφάλιση και την προάσπιση των ελευθεριών, λαμβανομένου υπόψη του τρέχοντος πλαισίου στο οποίο ζούμε (πόλεμος στην Ουκρανία, προσφυγική κρίση, μετανάστευση, πανδημία κ.λπ.)	
Σύντομη περιγραφή του σχεδίου και συμβουλές:	
● Δραστηριότητες στο πλαίσιο του σχεδίου — εκπαιδευόμενοι που παρακολουθούν κύκλους μαθημάτων EFA (εκπαίδευση και κατάρτιση ενηλίκων) δευτέρου επιπέδου ή κύκλους μαθημάτων βαθμιαίας κατάρτισης για ενήλικες συμμετείχαν σε ενόπτες κατάρτισης σχετικά με την ιθαγένεια και τον επαγγελματισμό και σχετικά με τον πολιτισμό, τη γλώσσα και την επικοινωνία στον οργανισμό υποδοχής. Οι δραστηριότητες περιλάμβαναν: παρακολούθηση ακροαματικής διαδικασίας στο Διεθνές Δικαστήριο, που βρίσκεται στο Μέγαρο της Ειρήνης (ίδρυμα Carnegie), ξενάγηση στο Tweede Kamer (Κοινοβούλιο των Κάτω Χωρών) και σε μουσεία. Οι εκπαιδευόμενοι συμμετείχαν επίσης σε συζητήσεις με άλλους εκπαιδευόμενους από τη Γερμανία, τη Γαλλία και τις Κάτω Χώρες. ● Μαρτυρίες — το σχέδιο αποσκοπούσε στην ενίσχυση της τεχνογνωσίας των συμμετεχόντων: γνώσεις, δεξιότητες, αποφασιστικότητα, αποτελεσματική επικοινωνία, δημιουργική και/ή κριτική σκέψη και, ταυτόχρονα, ανάπτυξη γλωσσικών και διαπολιτισμικών δεξιοτήτων. Οι δραστηριότητες έδωσαν στους εκπαιδευόμενους τη δυνατότητα να αναπτύξουν τις γλωσσικές, διαπολιτισμικές και διαπροσωπικές δεξιότητές τους. Το σχέδιο έδωσε τη δυνατότητα στους εκπαιδευόμενους να ενθαρρύνουν τη δημοκρατία και την ενεργό συμμετοχή στα κοινά, να αναπτύξουν το κριτικό τους πνεύμα, να προωθήσουν τις αξίες της ανεκτικότητας και του πνεύματος ειρήνης, να προωθήσουν τις γνώσεις σχετικά με τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα, να αλληλεπιδράσουν με εκπαιδευόμενους από άλλες ευρωπαϊκές χώρες και να αναπτύξουν τη βούληση για περαιτέρω μάθηση, ιδίως όσον αφορά τις δεξιότητες ΤΠ και τις ξένες γλώσσες. Το μεγαλύτερο όφελος του σχεδίου ήταν η συμμετοχή ενηλίκων από μειονεκτούντα περιβάλλοντα (οι οποίοι δεν είχαν εγκαταλείψει ποτέ τον τόπο προέλευσής τους λόγω του επαγγελματικού και/ή οικογενειακού τους πλαισίου) οι οποίοι ταξίδεψαν και συνδέθηκαν με άλλες καταστάσεις, πολιτισμούς ή γλώσσες. ● Σύσταση από τον οργανισμό αποστολής — Η κινητικότητα Eurorpass είναι ένα πολύ καλό εργαλείο για την αναγνώριση του μαθησιακού αποτελέσματος και την περαιτέρω παροχή κινήτρων στους εκπαιδευόμενους. Ακόμη και πολύ μικρές δραστηριότητες προώθησης και επικοινωνίας είχαν πολύ θετικό αντίκτυπο, ιδίως όσον αφορά την προώθηση του ρόλου της εκπαίδευσης ενηλίκων σε τοπικό επίπεδο. Προσέλκυσαν επίσης άλλους ενήλικες εκπαιδευόμενους να επωφεληθούν από την κατάρτιση που προσφέρεται στον οργανισμό μας.	

Δραστηριότητα Erasmus+ Ομαδική παραμονή ενήλικων εκπαιδευόμενων	Αριθμός συμμετεχόντων 2 ενήλικοι εκπαιδευόμενοι (θα έπρεπε να ήταν 3) + 2 συνοδοί
Χώρα του οργανισμού αποστολής: Valo Valmennus Φινλανδία	Οργανισμός υποδοχής: Ispania / Loja Escuela Oficial de Idiomas de Loja
Διάρκεια της δραστηριότητας: 2 ημέρες + 2 ημέρες ταξιδιού	
Θέματα που καλύφθηκαν — δεξιότητες ζωής Η φινλανδική οργάνωση Valo Valmennus επικεντρώνεται σε ενήλικες που αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην καθημερινή ζωή και πολύ συχνά έχουν ποινικό μητρώο, είναι εθισμένοι σε αλκοόλ ή ναρκωτικά ή αντιμετωπίζουν προβλήματα ψυχικής υγείας.	
Σύντομη περιγραφή του σχεδίου και συμβουλές: • Δραστηριότητες στο πλαίσιο του σχεδίου — ειδική κατάρτιση (γλώσσα, δεξιότητες ανεξαρτησίας και ΤΠ). • Μαρτυρίες — το σχέδιο είχε ιδιαίτερο αντίκτυπο σε ένα άτομο που συμμετείχε, ηλικίας 60 ετών που δεν είχε ταξιδέψει ποτέ με αεροπλάνο στο παρελθόν. Το άτομο αυτό αντιμετώπισε πολλές δυσκολίες στη ζωή του, αλλά έχει πλέον βρει τις ισορροπίες του. Με τη στήριξη που καταβλήθηκε στους συμμετέχοντες (στο πλαίσιο της επιστροφής πραγματικών δαπανών), το άτομο αγόρασε ένα καινούργιο ζευγάρι παπούτσια, διότι το μόνο ζευγάρι που είχε, είχε φθαρεί. Το άτομο ήταν πολύ ενθουσιασμένο που τα όνειρά του έγιναν πραγματικότητα — πραγματοποίησε ένα ταξίδι και απέκτησε κάτι καινούργιο. Η εμπειρία αυτή ήταν τόσο θετική για το άτομο αυτό που αποφάσισε να σπουδάσει σε επαγγελματική σχολή. • Σύσταση από τον οργανισμό αποστολής — ο αριθμός των ενήλικων εκπαιδευόμενων που αποστέλλονται στο εξωτερικό θα πρέπει επίσης να εξαρτάται από τον αριθμό των διαθέσιμων συνοδών. Μια ομάδα 3-4 εκπαιδευόμενων είναι η καλύτερη επιλογή. Στην περίπτωση μας, η διήμερη παραμονή ήταν υπερβολικά σύντομη. Θα ήταν προτιμότερη η παραμονή μίας εβδομάδας (5 ημέρες μάθησης + 2 ημέρες ταξιδιού). Το ταξίδι μας επηρεάστηκε επίσης από απεργία της αεροπορικής εταιρείας με την οποία ταξιδεύαμε, με αποτέλεσμα η διάρκεια της επίσκεψής μας να είναι μικρότερη από την προγραμματισμένη· χρειάστηκε επίσης η ομάδα να χωριστεί σε διαφορετικές πτήσεις. Είναι πολύ σημαντικό να υπάρχουν αρκετοί συνοδοί. Η στήριξη για την ένταξη των συμμετεχόντων είναι ένα πολύ καλό εργαλείο για την προετοιμασία των ενήλικων εκπαιδευόμενων για την παραμονή τους στο εξωτερικό και, ως εκ τούτου, θα πρέπει όντως να χρησιμοποιείται.	

Δραστηριότητα Erasmus+ Ομαδική παραμονή ενήλικων εκπαιδευόμενων	Αριθμός συμμετεχόντων 20 συν 2 συνοδοί
Χώρα του οργανισμού αποστολής Τσεχική Δημοκρατία	Οργανισμός υποδοχής Otvorená Hra o. z. Σλοβακία
Διάρκεια της δραστηριότητας: 7 ημέρες	
Θέματα που καλύφθηκαν — ένταξη και πολυμορφία, συμμετοχή στον δημοκρατικό βίο Εκπαιδευόμενοι ηλικίας 60 ετών και άνω με χαμηλές ψηφιακές δεξιότητες συμμετείχαν σε κατάρτιση με στόχο τη βελτίωση του γραμματισμού τους στα μέσα επικοινωνίας και της κριτικής σκέψης τους.	
Σύντομη περιγραφή του σχεδίου και συμβουλές: • Δραστηριότητες στο πλαίσιο του σχεδίου — εκπαιδευόμενοι μεγαλύτερης ηλικίας (60 ετών και άνω) από την Τσεχία απέκτησαν γνώσεις μέσω τεχνικών μη τυπικής εκπαίδευσης σχετικά με τον γραμματισμό στα μέσα επικοινωνίας, την παραπληροφόρηση, τις ψευδείς ειδήσεις, την ασφάλεια στο διαδίκτυο και τα εργαλεία ψηφιακής επικοινωνίας στον οργανισμό υποδοχής. - Μια δραστηριότητα του σχεδίου υλοποιήθηκε από 2 έμπειρους εκπαιδευτές με πείρα στην ψυχολογία και την εκπαίδευση ενηλίκων από τη Σλοβακία. Επιπλέον, 2 εκπαιδευτές από τον οργανισμό αποστολής βοήθησαν και αυτοί τους εκπαιδευόμενους να ενταχθούν στις δραστηριότητες. • Μαρτυρίες — τα κίνητρα συμμετοχής των εκπαιδευόμενων στο πρόγραμμα κατάρτισης ήταν πολλά, καθώς το πρόγραμμα συνέβαλε στην ψυχική τους ευημερία και τη συμμετοχή στην κοινωνία. Έχουν αρχίσει να αισθάνονται λιγότερο αποσυνδεδεμένοι και περισσότερο ικανοί να εξασφαλίζουν εύκολα πρόσβαση σε πληροφορίες. • Σύσταση από τον οργανισμό αποστολής — προσπαθήστε να οργανώσετε το σχέδιο μάθησης μεταξύ οργανισμών από χώρες με την ίδια ή παρόμοια γλώσσα. Για παράδειγμα, η ομοιότητα μεταξύ τσεχικής και σλοβακικής γλώσσας έδωσε τη δυνατότητα σε εκπαιδευόμενους με περιορισμένες δεξιότητες ξένης γλώσσας να συμμετέχουν ενεργά.	

Για περισσότερα παραδείγματα ορθών πρακτικών ή άλλες ερωτήσεις, επισκεφθείτε τον ιστότοπο του εθνικού σας οργανισμού.

XIII. Παράρτημα — Συμφωνία μεταξύ των οργανισμών αποστολής και υποδοχής

Παράρτημα 1 — Συμφωνία μεταξύ των οργανισμών αποστολής και υποδοχής

- Σκοπός της συμφωνίας

Η παρούσα συμφωνία καθορίζει τις δεσμεύσεις που έχουν συμφωνηθεί μεταξύ των οργανισμών αποστολής και υποδοχής και αποτελεί το πλαίσιο συνεργασίας για τη διοργάνωση δραστηριοτήτων μάθησης στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus+.

Τα μέρη της συμφωνίας δεσμεύονται να συμμορφώνονται με τους κανόνες του προγράμματος και τα πρότυπα ποιότητας του Erasmus.

- Οργανισμοί που υπογράφουν τη συμφωνία

Η συμφωνία συνάπτεται μεταξύ του οργανισμού αποστολής και του οργανισμού υποδοχής για σχέδια της βασικής δράσης 1 του Erasmus+.

[Επιλογή 1: Οργανισμός αποστολής] [Επιλογή 2: Οργανισμός 1] ⁽⁵⁾

Επωνυμία οργανισμού:	[Πλήρης νόμιμη ονομασία του οργανισμού αποστολής]
OID	[αριθμός OID]
Διεύθυνση:	[Πλήρης διεύθυνση, συμπεριλαμβανομένης της χώρας, της πόλης και του ταχυδρομικού κώδικα]
Υπεύθυνος επικοινωνίας:	Όνοματεπώνυμο:
	Θέση:
Διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:	
Αριθμός τηλεφώνου:	

[Επιλογή 1: Οργανισμός υποδοχής] [Επιλογή 2: Οργανισμός 2]

Επωνυμία οργανισμού:	[Πλήρης νόμιμη ονομασία του οργανισμού αποστολής]
Διεύθυνση:	[Πλήρης διεύθυνση, συμπεριλαμβανομένης της χώρας, της πόλης και του ταχυδρομικού κώδικα]
Υπεύθυνος επικοινωνίας:	Όνοματεπώνυμο:
	Θέση:
Διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:	
Αριθμός τηλεφώνου:	

(5) [Επιλέξτε την επιλογή που αντιστοιχεί στο είδος της εταιρικής σχέσης σας:

Επιλογή 1 — μονόδρομη ανταλλαγή. Η επιλογή αυτή εφαρμόζεται όταν μόνο ένας από τους δύο οργανισμούς λαμβάνει χρηματοδότηση στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus+ και, ως εκ τούτου, οι ρόλοι αποστολής και υποδοχής δεν αλλάζουν.

Επιλογή 2 — αμφίδρομη ανταλλαγή. Η επιλογή αυτή εφαρμόζεται όταν και οι δύο οργανισμοί λαμβάνουν χρηματοδότηση από το Erasmus+ και ενεργούν και οι δύο ως οργανισμοί αποστολής και υποδοχής.]

Διάρκεια ισχύος της συμφωνίας

Χρονικό πλαίσιο	Ακαδημαϊκό έτος
Έναρξη ισχύος	[Να αναφερθεί το έτος π.χ. 2023/2024]
Λήξη ισχύος	[Να αναφερθεί το έτος π.χ. 2026/2027]

Ρυθμίσεις για την προετοιμασία των δραστηριοτήτων

Τα μέρη συμφώνησαν ότι θα πρέπει να τηρούνται οι ακόλουθες ρυθμίσεις κατά τη διάρκεια της διοργάνωσης των δραστηριοτήτων Erasmus+:

[Προσθέστε ή αφαιρέστε διατάξεις ανάλογα με τις ανάγκες]

Πρακτικές ρυθμίσεις

Αμφότερα τα μέρη της συμφωνίας θα εξασφαλίζουν υψηλό επίπεδο ασφάλειας και προστασίας για τους συμμετέχοντες και θα συμμορφώνονται με όλες τις εφαρμοστέες νομοθετικές πράξεις.

[Αυτός ο κατάλογος καθηκόντων δεν είναι εξαντλητικός. Μπορείτε να επεκτείνετε ή να αλλάξετε τους παρακάτω κανόνες εάν ανατεθούν σε άλλον οργανισμό ορισμένα από τα απαριθμούμενα καθήκοντα ή πρόσθετα καθήκοντα.]

- **Ρυθμίσεις μετακίνησης** — οι ημερομηνίες μετακίνησης συμφωνούνται μεταξύ των δύο οργανισμών. Ο οργανισμός αποστολής είναι υπεύθυνος για την αγορά των εισιτηρίων για τη μετακίνηση των συμμετεχόντων.
- **Ρυθμίσεις διαμονής** — ο οργανισμός αποστολής είναι υπεύθυνος για την εξασφάλιση ποιοτικού καταλύματος στους συμμετέχοντες και για τα σχετικά οικονομικά ζητήματα. Ο οργανισμός υποδοχής συμβάλλει στο έργο αυτό ελέγχοντας δυνητικούς χώρους και αναλαμβάνοντας άλλα διοικητικά και υλικοτεχνικά καθήκοντα που πρέπει να εκτελεστούν στη χώρα υποδοχής.
- **Απαιτήσεις θεώρησης** — ο οργανισμός αποστολής διασφαλίζει ότι οι συμμετέχοντες διαθέτουν τις αναγκαίες άδειες ταξιδιού για την παραμονή τους.
- **Ασφαλιστική κάλυψη** — ο οργανισμός αποστολής διασφαλίζει ότι οι συμμετέχοντες έχουν κατάλληλη ασφαλιστική κάλυψη. Ο οργανισμός υποδοχής συμβάλλει στο έργο αυτό παρέχοντας τις απαραίτητες πληροφορίες.

Ακόμη και αν τα ανωτέρω καθήκοντα κατανέμονται μεταξύ των δύο οργανισμών, **ο οργανισμός αποστολής παραμένει τελικά υπεύθυνος** για τον έλεγχο της ορθής εκτέλεσης των καθηκόντων.

Χρηματοδοτική στήριξη

[Η επιχορήγηση για την κάλυψη των οργανωτικών δαπανών καλύπτει τις δαπάνες που πραγματοποιούνται τόσο από τον οργανισμό αποστολής όσο και από τον οργανισμό υποδοχής (εκτός από τις δαπάνες που αφορούν το προσωπικό που παρακολουθεί κατάρτιση στο εξωτερικό).

Η κατανομή της επιχορήγησης μεταξύ των δύο οργανισμών πρέπει να συμφωνηθεί από τους οργανισμούς.

Η επιχορήγηση για την κάλυψη των οργανωτικών δαπανών κατανέμεται ως εξής:

- **παραμονή μακράς διάρκειας** — ο οργανισμός υποδοχής λαμβάνει το [X]% της επιχορήγησης για κάθε φιλοξενούμενο συμμετέχοντα.
- **παραμονή σύντομης διάρκειας** — ο οργανισμός υποδοχής λαμβάνει το [X]% της επιχορήγησης για κάθε φιλοξενούμενο συμμετέχοντα.

Ο επιμερισμός αυτός αποτελεί απλώς σύσταση. Οι οργανισμοί μπορούν να συμφωνήσουν σε διαφορετικά ποσοστά ή ρυθμίσεις — για παράδειγμα, θα μπορούσε να συμφωνηθεί ότι ορισμένες από τις δαπάνες από την πλευρά της υποδοχής καταβάλλονται απευθείας από τη σχολή αποστολής.

Προετοιμασία των συμμετεχόντων

Όλοι οι συμμετέχοντες πρέπει να λαμβάνουν κατάλληλη προετοιμασία όσον αφορά τις πρακτικές, επαγγελματικές και πολιτιστικές πτυχές της παραμονής τους στη χώρα υποδοχής. Οι δραστηριότητες προετοιμασίας μοιράζονται μεταξύ των δύο οργανισμών.

Τα συνήθη καθήκοντα για την προετοιμασία κάθε συμμετέχοντος είναι τα εξής:

- για μακροχρόνιες παραμονές μεμονωμένων ατόμων, ο οργανισμός αποστολής παρέχει δομημένη κατάρτιση πριν από την αναχώρηση για όλους τους συμμετέχοντες.
- [Να προστεθεί λεπτομερής κατάλογος των καθηκόντων που πρέπει να εκτελέσει κάθε οργανισμός κατά την προετοιμασία της παραμονής.]

Παρακολούθηση, καθοδήγηση και υποστήριξη

Ο **οργανισμός αποστολής** προσδιορίζει ένα υπεύθυνο πρόσωπο για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα, το οποίο θα παρακολουθεί την πρόοδο των συμμετεχόντων και θα παρέχει περιεχόμενο ή πρακτική υποστήριξη από τον οργανισμό αποστολής.

Ο **οργανισμός υποδοχής** προσδιορίζει ένα πρόσωπο που θα είναι υπεύθυνο για:

- την παρουσίαση στους συμμετέχοντες των δραστηριοτήτων και των καθηκόντων τους στη χώρα υποδοχής,
- την παροχή συνδρομής για την ένταξή τους στην καθημερινή ζωή και στο κοινωνικό πλαίσιο,
- την παροχή πρακτικής υποστήριξης,
- την παρακολούθηση της μαθησιακής τους προόδου,
- την παροχή συνδρομής για την επίτευξη των αναμενόμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων.

Τόσο από την πλευρά της αποστολής όσο και από την πλευρά της υποδοχής, υπάρχουν:

- ένας μέντορας (εποπτεύων του βασικού περιεχομένου),

- υπεύθυνος επικοινωνίας για διοικητικά θέματα
- υπεύθυνος επικοινωνίας για περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης

Οι αρμοδιότητες αυτές μπορούν να αναληφθούν από το ίδιο πρόσωπο ή από διαφορετικά πρόσωπα.

Οι μέντορες παρακολουθούν και εποπτεύουν στενά τους συμμετέχοντες και αλληλεπιδρούν μαζί τους καθημερινά.

Γλωσσική υποστήριξη

Ο οργανισμός αποστολής είναι υπεύθυνος για την εξασφάλιση της κατάλληλης γλωσσικής κατάρτισης των συμμετεχόντων.

Κατά περίπτωση, η ειδική χρηματοδοτική στήριξη για γλωσσική κατάρτιση θα κατανέμεται μεταξύ των δύο οργανισμών.

Καθορισμός, αξιολόγηση και αναγνώριση των μαθησιακών αποτελεσμάτων

Για τις ατομικές μαθησιακές δραστηριότητες, τα επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα της περιόδου μάθησης συμφωνούνται μεταξύ των οργανισμών αποστολής και υποδοχής και των μεμονωμένων συμμετεχόντων.

Στη συνέχεια, ο οργανισμός υποδοχής αξιολογεί συστηματικά τα μαθησιακά αποτελέσματα των συμμετεχόντων.

Έπειτα, ο οργανισμός αποστολής αναγνωρίζει δεόντως τα τυπικά, άτυπα και μη τυπικά μαθησιακά αποτελέσματα και άλλα αποτελέσματα που επιτεύχθηκαν από τους συμμετέχοντες.

Θα πρέπει να χρησιμοποιούνται, όταν είναι δυνατόν, τα διαθέσιμα ευρωπαϊκά και εθνικά εργαλεία για την αναγνώριση (π.χ. κινητικότητα Europass).

Επιπλέον, στις περιπτώσεις παραμονής μεμονωμένων ατόμων, ο οργανισμός αποστολής δεσμεύεται να διασφαλίσει τη διαφάνεια όσον αφορά τις ρυθμίσεις επανένταξης πριν από την αναχώρηση του συμμετέχοντος.

[Κατά περίπτωση, οι οργανισμοί μπορούν να τυποποιήσουν ορισμένες από τις διαδικασίες αξιολόγησης και αναγνώρισης. Οι οργανισμοί ενδέχεται επίσης να χρειαστεί να ζητήσουν συμβουλές από τις αρχές αναγνώρισης. Ο ακόλουθος πίνακας είναι μόνο ένα από τα πιθανά παραδείγματα.]

Σύστημα αναγνώρισης και ειδικές διαδικασίες

Οι περίοδοι παραμονής στο εξωτερικό στο πλαίσιο του Erasmus+ που ισοδυναμούν με ένα ακαδημαϊκό έτος θα συμμορφώνονται με το συμφωνηθέν σύστημα αναγνώρισης σύμφωνα με τις ακόλουθες αντιστοιχίες μεταξύ των δύο εθνικών εκπαιδευτικών συστημάτων.

Επίπεδο στο ευρωπαϊκό πλαίσιο επαγγελματικών προσόντων ⁽⁶⁾	Οργανισμός αποστολής	Οργανισμός υποδοχής
ΕΠΕΠ[αριθ.]	εκπαίδευση ενηλίκων: Τίτλος του προσόντος / επαγγέλματος ή του προγράμματος: [στο εκπαιδευτικό σύστημα της χώρας προέλευσης]	για εκπαίδευση ενηλίκων: Τίτλος του προσόντος / επαγγέλματος ή του προγράμματος: [στο εκπαιδευτικό σύστημα της χώρας προέλευσης]
(Προσθέστε σειρές εάν χρειάζεται)		

Συμμετέχοντες από μειονεκτούντα περιβάλλοντα

[Όλοι οι οργανισμοί αποστολής και υποδοχής δεσμεύονται να προσπαθήσουν να εξασφαλίσουν τη συμμετοχή ατόμων από μειονεκτούντα περιβάλλοντα στα σχέδιά τους και να διασφαλίσουν ότι λαμβάνουν τη στήριξη που χρειάζονται για να έχουν θετική και εποικοδομητική εμπειρία.

Το Erasmus+ παρέχει ειδική χρηματοδοτική στήριξη για τον σκοπό αυτόν. Όταν ο οργανισμός υποδοχής επιβαρύνεται με δαπάνες για τη διασφάλιση της πλήρους συμμετοχής των εν λόγω συμμετεχόντων, η επιχορήγηση για τη στήριξη της ένταξης θα πρέπει επίσης να κατανέμεται σε αυτούς αναλόγως.

Επιπλέον, όταν η περίοδος παραμονής για τους εν λόγω συμμετέχοντες είναι τουλάχιστον 1 μήνας, το Erasmus+ προσφέρει τη δυνατότητα συμμετοχής τους σε προπαρασκευαστική επίσκεψη μαζί με τους εκπαιδευτικούς ή το λοιπό προσωπικό. Η προκαταρκτική αυτή επαφή με τον οργανισμό και τη χώρα υποδοχής μπορεί να βοηθήσει να καθισχυαστεί ο συμμετέχων και να προετοιμαστεί τόσο ψυχολογικά όσο και πρακτικά.]

Και όταν είναι σκόπιμο για την προετοιμασία μιας δραστηριότητας για συμμετέχοντες από μειονεκτούντα περιβάλλοντα (ακόμη και για εκείνους που παραμένουν λιγότερο από 1 μήνα), οι οργανισμοί αποστολής και υποδοχής θα διοργανώνουν από κοινού προπαρασκευαστική επίσκεψη στον οργανισμό υποδοχής.

Οι οργανισμοί αποστολής και υποδοχής εγγυώνται την παροχή της απαιτούμενης υποστήριξης, προσαρμοσμένης στις ανάγκες κάθε μειονεκτούντος συμμετέχοντος, ώστε να διασφαλίζεται ότι κάθε συμμετέχων έχει μια υψηλής ποιότητας εμπειρία. Ο οργανισμός αποστολής είναι υπεύθυνος για την κάλυψη τυχόν δαπανών που σχετίζονται με αυτήν την εξατομικευμένη στήριξη.

Πρόσθετοι κανόνες

[Προσθέστε εδώ οποιαδήποτε άλλη διάταξη, όπως αναφορά στα πρωτόκολλα που πρέπει να ακολουθούνται σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης. Εάν δεν ισχύουν πρόσθετες διατάξεις, σημειώστε «Άνευ αντικειμένου».]

Υπογραφές

Οι υπογράφωντες επιβεβαιώνουν ότι κατανοούν και εγκρίνουν το περιεχόμενο της παρούσας συμφωνίας.

Για τον οργανισμό αποστολής		Για τον οργανισμό υποδοχής	
Ονοματεπώνυμο:		Ονοματεπώνυμο:	
Θέση:		Θέση:	
Ημερομηνία και τόπος:		Ημερομηνία και τόπος:	
Υπογραφή:		Υπογραφή:	

(6) [Για περισσότερες πληροφορίες: <https://europa.eu/eupass/el/description-eight-eqf-levels>.]

